

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Акушерство і гінекологія з особливостями дитячого віку
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра акушерства, гінекології та планування сім'ї
Розробник(и)	Сухоставець Наталія Петрівна, Сміян Світлана Анатоліївна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	18 тижнів протягом 8-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 3 кред. ЄКТС, 90 год. Для денної форми навчання 60 год. становить контактна робота з викладачем (6 год. лекцій, 54 год. практичних занять), 30 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Педіатрія"
Передумови для вивчення дисципліни	"Крок-1", Необхідні знання з: латинської мови та медичної термінології, - медичної біології, - медичної інформатики, - анатомії людини з особливостями дитячого віку, - фізіології з особливостями дитячого віку, - гістології, цитології та ембріології, - біологічної та біоорганічної хімії, - мікробіології, вірусології та імунології, - патоморфології, - патофізіології, - фармакології з особливостями дитячого віку, - гігієни та екології, - пропедевтики педіатрії, - сестринської практики, - радіології.
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є досягнення студентами сучасних знань та професійних вмінь з фізіологічного та патологічного акушерства, консервативної та

оперативної гінекології, засвоєння загальних принципів ведення вагітності, пологів та післяпологового періоду, вміння аналізувати акушерську ситуацію та хірургічні ризики гінекологічної хвороби, використовувати основні та додаткові методи дослідження, демонструвати вміння та навички згідно освітньо-професійної програми (ОПП).

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Тема 1 Організація акушерсько-гінекологічної служби в Україні. Жіночий таз. Плід як об'єкт пологів.

Акушерство як галузь клінічної медицини, що розглядає фізіологічні та патологічні процеси, пов'язані з вагітністю, пологами та післяпологовим періодом, його місце в системі загальної медицини. Завдання курсу акушерства. Основні історичні етапи розвитку акушерства та структура акушерської служби в Україні. Принципи організації і методи лікувально-профілактичної допомоги вагітним, роділлям і породіллям в Україні. Структура пологових лікувально-профілактичних закладів, особливості організації їх роботи. Таз з анатомічної та акушерської точок зору. Будова і розміри жіночого таза. Площини і розміри малого таза. Вимірювання розмірів таза. Додаткові розміри таза. Тазове дно. Будова і розміри голівки та тулуба плода. Ознаки доношеності та зрілості плода. Освоєння практичних навичок у симуляційному центрі на фантомі: вимірювання розмірів таза за допомогою тазоміра, вимірювання індекса Соловйова, вимірювання ромба Міхаеліса.

Тема 2 Фізіологія вагітності. Методи обстеження вагітних. Перинатальна охорона плода.

Запліднення та розвиток плідного яйця. Плацента, її будова і функція. Критичні періоди розвитку ембріона і плода. Адаптаційні процеси в організмі жінки під час вагітності. Диспансерне спостереження та догляд за вагітними. Особливості ведення вагітних в умовах жіночої консультації. Методи обстеження вагітної: діагностика ранніх та пізніх термінів вагітності. Топографія плода у матці. Ведення фізіологічної вагітності. Гравідограма. Лабораторна діагностика ВІЛ-інфекції. Консультування в контексті ВІЛ-інфекції. Поняття консультування та його етичні принципи. Навички консультування. Визначення допологової відпустки і дати пологів. Харчування та гігієна вагітних. Догляд за молочними залозами. Перинатальна охорона плода. Вплив шкідливих факторів на ембріон та плід. Принципи фармакотерапії в ранні терміни вагітності з позиції доказової медицини.

Тема 3 Фізіологія пологів. Знеболювання пологів.

Основні принципи ведення нормальних пологів. Психопрофілактична підготовка до пологів. Ініціація пологової діяльності. Причини настання пологів. Визначення готовності організму матері до пологів. Провісники пологів, прелімінарний період. Діагностика періодів і фаз пологів. Механізм скорочення міометрія під час перейм (контракції, ретракції, дистракції). Перебіг першого, другого і третього періодів пологів. Ведення пологів. Підтримуючий догляд під час пологів і розродження. Порядок запису партограми. Моніторинг стану плода в пологах. Методи реєстрації скорочень матки та серцебиття плода. Біомеханізм пологів при передньому та задньому виді потиличного передлежання. Активне ведення третього періоду пологів.

Тема 4 Фізіологія післяпологового періоду. Фізіологія періоду новонародженості. Реанімація новонароджених.

Фізіологія післяпологового періоду. Фізіологія періоду новонародженості. Ознаки відділення та видалення плаценти. Зовнішні прийоми виділення відділеної плаценти. Огляд плаценти після пологів. Первинний туалет новонародженого. Знеболювання пологів. Немедикаментозне та медикаментозне знеболення пологів з позиції доказової медицини. Вимоги до медикаментозного знеболювання. Клініка та ведення післяпологового періоду. Концепція грудного вигодовування. Післяпологова контрацепція: метод лактаційної аменореї (МЛА). Анатомо-фізіологічні особливості періоду новонародженості. Догляд за новонародженим. Переваги сумісного перебування матері та дитини. Особливості надання реанімаційної допомоги новонародженим у пологовій залі. Показання для надання реанімаційної допомоги новонародженим. Алгоритм надання реанімаційної допомоги новонародженим з позиції доказової медицини.

Модуль 2. Патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Тема 5 Аномалії розвитку плідного яйця. Багатоплідна вагітність.

Аномалії позазародкових елементів плідного яйця/плаценти, плідних оболонок і пупкового канатика. Міхурцевий занесок. Багатоводдя і маловоддя: причини, діагностика тактика ведення вагітності, наслідки для плода і новонародженого. Спадкові та вроджені захворювання плода. Діагностика. Показання до медико-генетичного консультування. Багатоплідна вагітність: класифікація, діагностика, особливості перебігу та ведення багатоплідної вагітності з позиції доказової медицини. Пологи при багатоплідній вагітності.

Тема 6 Плацентарна дисфункція. Дистрес плода. Затримка розвитку плода. Ізоантигенна несумісність крові матері та плода.

Плацентарна дисфункція, дистрес плода, затримка розвитку плода: фактори ризику, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності, профілактика. Методи діагностики стану плода: неінвазивні - УЗД, КТГ, біофізичний профіль плода, доплерометрія, МРТ; інвазивні - амніоцентез, кордоцентез, біопсія хоріону. Біохімічні методи дослідження у різні терміни вагітності. Ізоантигенна несумісність крові матері та плода (резус-конфлікт, несумісність за системою АВО, ізолейкоцитарна та ін.). Патогенез, діагностика, тактика ведення, лікування, та профілактика з позиції доказової медицини. Гемолітична хвороба плода та новонародженого. Показання до дострокового розродження при резус-конфлікті.

Тема 7 Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Преєклампсія. Еклампсія.

Ранні гестози: класифікація, клініка, діагностика, лікування з позиції доказової медицини. Гіпертензивні розлади під час вагітності. Преєклампсія: патогенез, класифікація, діагностика, клініка, лікування, тактика, профілактика з позиції доказової медицини. Еклампсія: клініка, діагностика, ускладнення, невідкладна допомога, тактика ведення. Рідкісні форми гестозів.

Тема 8 Невиношування вагітності. Передчасні пологи.Переношена вагітність. Проблема макросомії в акушерстві.

Причини мимовільного переривання вагітності в різні терміни. Класифікація, клініка, діагностика, лікування і профілактика мимовільного переривання вагітності з позиції доказової медицини. Загроза передчасних пологів: діагностика, лікування, акушерська тактика з позиції доказової медицини. Профілактика невинношування вагітності. Передчасні пологи. Етіологія та патогенез переношеної вагітності. Ознаки, що підтверджують переносування вагітності. Особливості ведення вагітності та пологів. Показання та умови та методи індукції пологової діяльності з позиції доказової медицини.

Тема 9 Вузький таз. Аномалії положення та передлежання плода. Пологи при неправильному положенні та тазовому передлежанні плода.

Аномалії кісткового тазу. Класифікація, діагностика. Діагностика синклітичного і асинклітичного вставлення голівки. Клінічно вузький таз. Особливості ведення пологів. Неправильне положення плода: класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності. Розгинальні передлежання голівки плода: класифікація, діагностика. Корекція неправильних положень під час вагітності. Пологи при неправильному положенні та тазовому передлежанні плода, тактика ведення. Класифікація тазових передлежань плода. Діагностика та особливості ведення вагітності. Корекція тазових передлежань під час вагітності. Особливості ведення пологів при тазових передлежаннях плода. Біомеханізм пологів при тазових передлежаннях плода. Ручна допомога при чисто сідничному передлежанні за методом Цов"янова I Класична ручна допомога при виведенні плечового пояса. Виведення голівки за методом Морісо-Левре-Ляшапель. Ручна допомога при ножному передлежанні за методом Цов"янова II.

Тема 10 Аномалії скоротливої діяльності матки.

Класифікація, фактори ризику, патогенез різних видів аномалій пологової діяльності. Сучасні методи діагностики і лікування порушень пологової діяльності з позиції доказової медицини. Профілактика порушень пологової діяльності. Перинатальні наслідки.

Тема 11 Акушерські кровотечі під час першої та другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.

Кровотечі у першій половині вагітності (мимовільний аборт, позаматкова вагітність, передчасне відшарування та передлежання плаценти). Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Передлежання плаценти: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, особливості перебігу, ведення вагітності та пологів. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти: етіологія, клініка, діагностика, особливості ведення вагітності і пологів. Матка Кювелера. Порушення процесів відшарування плаценти. Маткова кровотеча в послідовому і ранньому післяпологовому періоді. Гіпотонічна кровотеча. Коагулопатична кровотеча (емболія навколоплідними водами та інші причини). Геморагічний шок, термінальні стани в акушерстві. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві. Геморагічний шок. ДВЗ-синдром. Сучасні підходи до інфузійно-трансфузійної та інтенсивної терапії і реанімації при кровотечах в акушерстві з позиції доказової медицини.

Тема 12 Оперативне акушерство. Пологовий травматизм.

Загальні поняття про оперативні втручання в акушерстві: операції переривання вагітності в ранні та пізні терміни. Операції для підготовки пологових шляхів (періно - та епізіотомія, амніотомія). Акушерські щипці, вакуум-екстракція плода, кесарів розтин: показання. Оперативні втручання в послідовому та післяпологовому періоді. Ручне відокремлення плаценти, виділення посліду: техніка проведення. Ручне та інструментальне обстеження матки після пологів. Показання до надп'явкової ампутації, екстирпації матки, перев'язки внутрішніх здухвинних артерій. Травматичні ушкодження вульви, піхви, промежини. Розрив шийки матки. Розрив матки: класифікація, механізм виникнення. Клінічна картина розриву матки: загрозового, того, що почався і вже відбувся. Особливості розриву матки за рубцем. Діагностика, лікування і профілактика з позиції доказової медицини. Виворіт матки. Розходження і розриви зчленувань таза. Післяпологові нориці. Етіологія, лікування, профілактика з позиції доказової медицини.

Тема 13 Післяпологові септичні захворювання. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ.

Післяпологові септичні захворювання: післяпологова септична рана, післяпологовий метроендометрит, метрофлебіт, мастит, післяпологовий перитоніт, перитоніт після кесарева розтину. Акушерський сепсис: класифікація етіологія, патогенез, діагностика, сучасні принципи лікування, профілактика з позиції доказової медицини. Септичний шок, невідкладна допомога з позиції доказової медицини. Методи пригнічення лактації. Перинатальні інфекції у вагітних: клінічний перебіг, діагностика, тактика ведення, лікування, профілактика з позиції доказової медицини. Принципи ведення вагітності і пологів у жінок з ВІЛ. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ з позиції доказової медицини.

Тема 14 Вагітність і пологи при екстрагенітальних захворюваннях.

Вагітність і пологи при захворюваннях серцево-судинної системи (вадах серця, гіпертонічній хворобі, артеріальній гіпотензії, хворобах кровотворних органів, хворобах органів сечовидільної системи; печінки та жовчного міхура; органів дихання; органів травної системи; ендокринної системи; нервової системи; органів зору; гострих та хронічних інфекційних хворобах, туберкульозі. Перебіг вагітності і пологів при гінекологічних захворюваннях. Особливості перебігу та тактика ведення при гострій хірургічній патології з позиції доказової медицини.

Тема 15 Диференційований залік.Захист учбової історії пологів. Виконання практичних навичок і маніпуляцій

Захист учбової історії пологів. Захист історії хвороби буде включати питання особливостей збору анамнезу, методів обстеження, аналізу перебігу пологів та оцінки стану новонародженого (тобто, відповідно проведеної курації).Виконання переліку практичних навичок та маніпуляцій Підсумкове заняття буде включати питання до всього курсу фізіологічного та патологічного акушерства, серед яких: теоретичні питання, питання до комп'ютерного тестового контролю, а також відрацювання практичних навичок у симуляційному центрі (при відсутності карантину - біля ліжка хворого).

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Збирати медичну інформацію про акушерську пацієнтку і вміти аналізувати клінічні дані (здобути навички опитування, зовнішнього та внутрішнього акушерського та клініко-лабораторного обстеження вагітної, роділлі та породіллі). Обґрунтовувати та застосувати клінічні методи для розуміння проявів акушерської та гінекологічної патології.
PH2	Проводити диференційну діагностику акушерської патології, формулювати клінічний діагноз на підставі оцінювання результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень.
PH3	Вміти визначати тактику ведення хворих при різних патологічних станах.
PH4	Виділяти основний клінічний синдром, вміти визначати акушерську ситуацію, встановлювати попередній та клінічний діагноз, план ведення пологів.
PH5	Обґрунтовувати застосування основних інвазивних та неінвазивних діагностичних методів, вміти виконувати медичні маніпуляції
PH6	Застосовувати на практиці алгоритми обстеження та ведення хворих з невідкладними станами, опанувати методи лікування невідкладних станів в акушерській практиці.
PH7	Вміти визначати необхідного режиму праці та відпочинку вагітних жінок.
PH8	Засвоїти основні класи фармакологічних препаратів, що застосовуються в акушерській практиці, застосувати відповідні клініко-фармакологічні принципи для ведення вагітних, роділля і породілля, розраховувати дози препаратів.
PH9	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги в умовах обмеженого часу, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану у вагітної, роділлі чи породіллі.
PH10	Вміти оцінювати вплив навколишнього середовища на стан внутрішньоутробного плода та здоров'я вагітної.
PH11	Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.
PH12	Вміти працювати з професійною літературою, аналізувати та використовувати отриману інформацію.
PH13	Вміти виконувати медичні маніпуляції в акушерській практиці.
PH14	Визначати тактику, обсяг та характер надання екстреної медичної допомоги вагітним, роділлям, породіллям.
PH15	Визначати характер харчування для забезпечення фізіологічного перебігу вагітності.
PH16	Аргументувати інформацію для прийняття рішень щодо ведення вагітності та пологів, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 228 Педіатрія:

ПР1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати найбільш вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
ПР2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4).
ПР3	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 4, пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2)
ПР4	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики), дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2)
ПР5	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану хворої (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, закладі охорони здоров'я, його підрозділі) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
ПР6	Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, що базуються на засадах доказової медицини, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоналізовані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи
ПР7	Визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні хворих на захворювання (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
ПР8	Визначати необхідну дієту при лікуванні хворих на захворювання (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПР9	Визначати підхід, план та тактику ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
ПР11	Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, за будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі головного клінічного синдрому (тяжкості стану) діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем.
ПР12	Надавати екстрену медичну допомогу, за будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі головного клінічного синдрому (тяжкості стану) діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми.
ПР14	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПР15	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги в умовах обмеженого часу, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 3)
ПР16	Планувати та втілювати систему санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.
ПР18	Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я
ПР19	Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
СН2	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях.
СН3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
СН4	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
СН5	Здатність приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.
СН6	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
СН7	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Організація акушерсько-гінекологічної служби в Україні. Жіночий таз. Плід як об'єкт пологів.

Пр1 ""Організація акушерсько-гінекологічної служби в Україні. Роль сімейного лікаря в наданні акушерсько-гінекологічної допомоги."" (денна)

Предмет акушерства та гінекології, його значення. Основні етапи розвитку. Організація акушерсько-гінекологічної служби в Україні. Структура акушерсько-гінекологічних стаціонарів. Роль сімейного лікаря в наданні акушерсько-гінекологічної допомоги. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, за відсутності карантинних обмежень у акушерському стаціонарі: ознайомлення зі структурою клінічного закладу, організацією його роботи, вивчення нормативних актів, що регламентують роботу акушерсько-гінекологічного лікувального закладу, як стаціонарного, так і поліклінічного типу, а також нормативних актів, що регламентують роботу лікаря акушера-гінеколога. Застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів) з подальшим обговоренням.

Пр2 ""Жіночий таз. Плід як об'єкт пологів."" (денна)

Таз з анатомічної та акушерської точок зору. Будова і розміри жіночого таза. Площини і розміри малого таза. Вимірювання розмірів таза. Додаткові розміри таза. Тазове дно. Будова і розміри голівки та тулуба плода. Поняття про зрілість новонародженого. Ознаки доношеності та зрілості плода. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, робота у симуляційному центрі з використанням акушерського фантома та медичного обладнання (тазомір, сантиметрова стрічка). Освоєння практичних навичок у симуляційному центрі (відпрацювання навичок на фантомі: вимірювання розмірів тазу за допомогою тазоміра, вимірювання індекса Соловйова та вимірювання ромба Міхаеліса за допомогою сантиметрової стрічки). Проведення пельвіометрії на фантомі, віртуальній пацієнтці чи на вагітній жінці (за умови відсутності карантинних обмежень) у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 2. Фізіологія вагітності. Методи обстеження вагітних. Перинатальна охорона плода.

Пр3 "Пр3 "Фізіологія вагітності."" (денна)

Адаптаційні процеси в організмі жінки під час вагітності. Диспансерне спостереження та догляд за вагітними. Діагностика ранніх та пізніх термінів вагітності. Ведення фізіологічної вагітності. Особливості ведення вагітних в умовах жіночої консультації. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. За відсутністю карантинних обмежень робота у профільних відділеннях лікувального закладу - жіноча консультація чи акушерський стаціонар (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Опанування навичок збору анамнезу, визначення терміну допологової відпустки, передбачуваної дати пологів з використанням рольових ігор, залученням віртуальної пацієнтки. Робота із застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методикою проведення інструментальних та функціональних методів обстеження вагітної) з подальшим обговоренням.

Пр4 "Методи обстеження вагітних. Перинатальна охорона плода." (денна)

Методи обстеження вагітних. Топографія плода у матці. Питання перинатальної охорона плода. Вплив шкідливих факторів зовнішнього середовища на плід. Питання перинатальної фармакології. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в умовах симуляційного центру (опанування практичних навичок на муляжах з використанням акушерського фантома: проведення зовнішнього акушерського обстеження вагітної з використанням прийомів Леопольда, вимірювання окружності живота, висоти стояння дна матки, аускультация серцебиття плода, пельвіометрія, визначення істинної кон'югати; проведення внутрішнього акушерського обстеження, вимірювання діагональної кон'югати). За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу біля ліжка хворої (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Опанувати навички ведення гравідограми. Робота із застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методикою проведення інструментальних та функціональних методів обстеження вагітної, прийоми зовнішнього акушерського обстеження) з подальшим обговоренням. Опанування навичок збору анамнезу, визначення терміну допологової відпустки, передбачуваної дати пологів за допомогою рольових ігор.

Тема 3. Фізіологія пологів. Знеболювання пологів.

Пр5 "Фізіологія пологів." (денна)

Причини настання пологів. Основні принципи ведення нормальних пологів. Особливості біомеханізму пологів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом): робота в пологовій залі. Ознайомлення студента з основними принципами ведення пологів. Підтримуючий догляд під час пологів і розродження. Ведення партограми (робота з медичною документацією). Оцінювання результатів дослідження стану плода (робота з обладнанням лікувального закладу – фетальним кардіомонітором, трактування результатів КТГ, проведення УЗД, трактування результатів БПП, доплерометрії кровотоку), визначення тактики ведення вагітності в залежності від отриманих результатів. Робота в симуляційному центрі (опанування навичок на акушерському фантомі з відпрацюванням біомеханізму пологів при передньому та задньому виді потиличного передлежання; проведення визначення положення голівки плода. Освоєння навичок епізіотомії, місцевої анестезії; активне ведення III періоду пологів, визначення ознак та відпрацювання зовнішніх прийомів відділення та видалення посліду, огляд пологових шляхів. Робота із застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів по веденню фізіологічних пологів) з подальшим обговоренням. Робота з віртуальним пацієнтом, освоєння навичок з використанням рольових ігор).

Пр6 "Знеболювання пологів." (денна)

Методи знеболювання пологів. Немедикаментозне та медикаментозне знеболення пологів з позиції доказової медицини. Вимоги до медикаментозного знеболювання. Психопрофілактична підготовка до пологів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методиками психопрофілактичної підготовки до пологів, методиками спінальної, епідуральної анестезії, ендотрахеального наркозу) з подальшим обговоренням. Рольові ігри. За можливістю робота біля ліжка хворого у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом): робота в умовах пологової зали, акушерської операційної (ознайомлення з методиками спінальної, епідуральної анестезії, ендотрахеального наркозу, що застосовуються з метою знеболення акушерських операцій).

Тема 4. Фізіологія післяпологового періоду. Фізіологія періоду новонародженості. Реанімація новонароджених.

Пр7 "Фізіологія післяпологового періоду" (денна)

Зміни в організмі породіллі, статевих органах, молочних залозах. Клініка та ведення післяпологового періоду. Концепція грудного вигодовування. Післяпологова контрацепція: метод лактаційної аменореї (МЛА). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (опанування практичних навичок на муляжах - акушерський фантом, фантом новонародженого), відпрацювання навиків догляду за новонародженим. Робота із застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методикою ведення післяпологового періоду, грудного вигодовування, дотримання принципів "теплого ланцюжка", догляду за здоровим новонародженим) з подальшим обговоренням.

Пр8 "Фізіологія періоду новонародженості. Реанімація новонароджених." (денна)

Анатомо-фізіологічні особливості періоду новонародженості. Оцінка стану новонародженого за шкалою Апгар. Особливості догляду за новонародженим. Первинний туалет новонародженого. Вивчення десяти кроків теплового ланцюжка. Переваги сумісного перебування матері та дитини. Особливості надання реанімаційної допомоги новонародженим у пологовій залі. Показання до надання реанімаційної допомоги новонародженим. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (освоєння алгоритму надання реанімаційної допомоги новонародженим (фантом новонародженого, медичне устаткування - пінлон, ларингоскоп, інтубаційні трубки та ін.). За відсутності карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу: акушерському стаціонарі, відділенні інтенсивної терапії новонароджених (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з надання реанімаційної допомоги новонародженим) з подальшим обговоренням.

Тема 5. Аномалії розвитку плідного яйця. Багатоплідна вагітність.

Пр9 "Аномалії розвитку плідного яйця." (денна)

Аномалії позазародкових елементів плідного яйця/плаценти, плідних оболонок і пупкового канатика. Багатоводдя і маловоддя: причини, діагностика тактика ведення вагітності з позиції доказової медицини, наслідки для плода і новонародженого. Спадкові та вроджені захворювання плода. Діагностика. Показання до медико-генетичного консультування. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (опанування практичних навичок на акушерському фантомі). За відсутності карантинних обмежень робота у профільних відділеннях лікувального закладу: кабінеті медичного генетика, робота в кабінеті ультразвукової діагностики (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Робота із застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів по розвитку аномалій плідного яйця) з подальшим обговоренням.

Пр10 "Багатоплідна вагітність." (денна)

Багатоплідна вагітність: класифікація, діагностика, особливості перебігу та ведення багатоплідної вагітності у залежності від типу плацентації. Пологи при багатоплідній вагітності. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (опанування практичних навичок на акушерському фантомі). За відсутності карантинних обмежень робота у профільних відділеннях лікувального закладу: кабінеті медичного генетика, робота в кабінеті ультразвукової діагностики (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Робота із застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів по веденню багатоплідної вагітності та пологів) з подальшим обговоренням.

Тема 6. Плацентарна дисфункція. Дистрес плода. Затримка розвитку плода. Ізоантигенна несумісність крові матері та плода.

Пр11 "Плацентарна дисфункція. Дистрес плода. Затримка розвитку плода." (денна)

Плацентарна дисфункція, дистрес плода, затримка росту плода: фактори ризику, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності, лікувально-профілактичні заходи з позиції доказової медицини. Методи діагностики стану плода: неінвазивні - УЗД, КТГ, визначення біофізичного профілю плода, доплерометрія кровотоку, МРТ; інвазивні - амніоцентез, кордоцентез, біопсія хоріона, визначення скальп-лактату в пологах, трактування результатів обстеження з визначенням подальшої тактики ведення вагітності та пологів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (опанування практичних навичок на акушерському фантомі). Робота із застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методами діагностики стану плода) з подальшим обговоренням. За умови відсутності карантинних обмежень робота у профільних відділеннях лікувального закладу з медичним обладнанням: фетальний кардіомонітор, апарат ультразвукової діагностики та ін. (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Пр12 "Ізоантигенна несумісність крові матері та плода." (денна)

Ізоантигенна несумісність крові матері та плода (резус-конфлікт, несумісність за системою АВО, ізолейкоцитарна та ін.). Гемолітична хвороба плода та новонародженого. Показання до дострокового розродження при резус-конфлікті. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (опанування практичних навичок на акушерському фантомі), робота із застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів по веденню вагітності за умови ізоантигенної несумісності крові матері і плода) з подальшим обговоренням. За умови відсутності карантинних обмежень робота у профільних відділеннях лікувального закладу з медичним обладнанням: фетальний кардіомонітор, апарат ультразвукової діагностики та ін. (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 7. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Преєклампсія. Еклампсія.

Лк1 "Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Преєклампсія. Еклампсія." (денна)

Ранні гестози: класифікація, клініка, діагностика, лікування з позиції доказової медицини. Гіпертензивні розлади під час вагітності. Преєклампсія: патогенез, класифікація, діагностика, клініка, лікування з позиції доказової медицини, профілактика. Еклампсія: клініка, діагностика, ускладнення, невідкладна допомога, тактика ведення з позиції доказової медицини. Рідкісні форми гестозів. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Пр13 "Ранні гестози." (денна)

Ранні гестози: класифікація, клініка, діагностика, лікування з позиції доказової медицини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (відпрацювання навичок на фантомах), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів по веденню вагітної з ранніми гестозами з подальшим обговоренням). Крім того, при вивченні даної теми передбачаються рольові ігри, опанування навичок виявлення ранні ознаки гестозів, використання простих скринінгових методів для діагностики гестозів, проведення оцінки результатів лабораторного обстеження. За можливістю робота біля ліжка хворого у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Пр14 "Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія." (денна)

Гіпертензивні розлади під час вагітності. Прееклампсія: патогенез, класифікація, діагностика, клініка, лікування з позиції доказової медицини та профілактика гіпертензивних розладів під час вагітності. Еклампсія: клініка, діагностика, ускладнення, невідкладна допомога, тактика ведення з позиції доказової медицини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (відпрацювання навичок на фантомах), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з надання невідкладної допомоги при нападі еклампсії з подальшим обговоренням, відео-дискусія підходів до лікування та профілактики прееклампсії з позиції сучасних європейських акушерських шкіл). Крім того, при вивченні даної теми передбачаються рольові ігри, проведення оцінки результатів лабораторного обстеження. За можливістю робота біля ліжка хворого. у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом): робота у відділенні екстрагенітальної патології та акушерської реанімації (визначення тактики ведення вагітності та пологів при пізніх гестозах, освоєння алгоритму надання невідкладної допомоги при нападі еклампсії).

Тема 8. Невиношування вагітності. Передчасні пологи.Переношена вагітність. Проблема макросомії в акушерстві.

Лк2 "Невиношування вагітності. Передчасні пологи." (денна)

Причини мимовільного переривання вагітності в різні терміни. Класифікація, клініка, діагностика, лікування з позиції доказової медицини і профілактика мимовільного переривання вагітності. Загроза передчасних пологів: діагностика, лікування з позиції доказової медицини, акушерська тактика. Профілактика невиношування вагітності. Передчасні пологи. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Пр15 "Невиношування вагітності. Передчасні пологи. Переношена вагітність." (денна)

Загроза передчасних пологів: діагностика, лікування з позиції доказової медицини, акушерська тактика. Профілактика невиношування вагітності. Тактика ведення передчасних пологів. Визначення ознак, що підтверджують переношування вагітності. Етіологія та патогенез переношеної вагітності. Особливості ведення вагітності та пологів з позиції доказової медицини. Показання та умови індукції пологової діяльності. Методи індукції пологів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (опанування практичних навичок на акушерському фантомі). За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом): робота в акушерському стаціонарі (продовження відпрацювання навичок огляду шийки матки в дзеркалах, проведення рН-метрії вагінального вмісту з метою визначення підтікання навколоплідних вод, оцінка ступеню зрілості шийки матки за Бішопом). Застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з демонстрацією клінічних проявів загрози передчасних пологів). Крім того, при вивченні даної патології передбачаються рольові ігри: відпрацювання навиків встановлення попереднього діагнозу передчасних пологів та розроблення тактики ведення передчасних пологів.

Пр16 "Вузкий таз. Проблема макросомії в акушерстві." (денна)

Аномалії кісткового таза. Класифікація, діагностика. Проблема макросомії в акушерстві. Поняття дисточії плечиків. Клінічно вузький таз. Особливості ведення пологів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (опанування навиків ведення пологів на акушерському фантомі, прийоми виведення плечового поясу при дисточії плечиків), Навчитися визначати діагностичні критерії вузького таза (проводити пельвіометрію). Встановлювати діагноз клінічно вузького таза (ознака Вастена, Цангенмейстера на фантомі). Застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів за темою заняття з застосуванням прийому Патвардана при оперативному розродженні, акушерських прийомів по виведенню плечового поясу при дисточії плечиків з подальшим обговоренням). Крім того, при вивченні даної теми передбачаються рольові ігри, опанування навичок огляду, пальпації «один на одному», проведення пельвіометрії з визначенням розмірів таза. За відсутності карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 9. Вузкий таз. Аномалії положення та передлежання плода. Пологи при неправильному положенні та тазовому передлежанні плода.

Пр17 "Аномалії положення та розгинальні вставлення голівки плода" (денна)

Аномалії положення та розгинальні вставлення голівки плода. Класифікація, діагностика. Діагностика асинклітичного вставлення голівки. Особливості ведення пологів. Неправильне положення плода: класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності з позиції доказової медицини. Корекція неправильних положень під час вагітності. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (відпрацювання навичок зовнішнього та внутрішнього акушерського обстеження, застосування прийомів Леопольда, освоєння техніки комбінованого зовнішньо-внутрішнього повороту плода, екстракції плода за ніжку, за паховий згин, вивчення та відпрацювання біомеханізмів пологів при розгинальних передлежаннях плода з використанням акушерського фантома). Застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів за темою заняття з подальшим обговоренням). Крім того, при вивченні даної теми передбачаються рольові ігри, опанування навичок огляду, пальпації. За відсутності карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом)

Пр18 "Вагітність та пологи при тазовому передлежанні плода." (денна)

Вагітність та пологи при тазовому передлежанні плода, тактика ведення. Класифікація тазових передлежань плода. Діагностика, особливості ведення вагітності та пологів. Методи корекції тазового передлежання плода. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (відпрацювання з використанням акушерського фантома навичок зовнішнього та внутрішнього акушерського обстеження, застосування прийомів Леопольда, освоєння техніки корекції тазових передлежань під час вагітності; вивчення особливостей ведення пологів при тазових передлежаннях плода; відпрацювання біомеханізму пологів при тазових передлежаннях плода; ручна допомога при чисто сідничному передлежанні за методом Цов'янова І; класична ручна допомога при виведенні плечового пояса; виведення голівки за методом Морісо-Левре-Ляшапель; ручна допомога при ножному передлежанні за методом Цов'янова ІІ). Визначення показань до оперативного розродження при тазових передлежаннях плода. Застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів за темою заняття з подальшим обговоренням). За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 10. Аномалії скоротливої діяльності матки.

Пр19 "Аномалії скоротливої діяльності матки." (денна)

Класифікація, фактори ризику, патогенез різних видів аномалій пологової діяльності. Профілактика порушень пологової діяльності. Механізм скорочення міометрія під час перейм (контракції, ретракції, дистракції). Порядок запису партограми. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (опрацювання навичок з використанням акушерського фантома). За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Відпрацювання практичних навичок: визначення готовності організму матері до пологів; оцінка зрілості шийки матки (шкала ступенів зрілості шийки матки за С.Х. Бішопом). Освоєння методів діагностики і лікування порушень пологової діяльності. Діагностика періодів і фаз пологів. Моніторинг стану плода в пологах. Робота з обладнанням клінічного закладу з освоєнням методик реєстрації скорочень матки та серцебиття плода (за допомогою фетального кардіомонітора). Застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів за темою заняття: аномалії пологової діяльності) з подальшим обговоренням).

Тема 11. Акушерські кровотечі під час першої та другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.

Лк3 "Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечі в акушерстві." (денна)

Причини акушерської кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді. Оцінка об'єму крововтрати. Алгоритм надання невідкладної допомоги при акушерських кровотечах. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечі в акушерстві. Алгоритм надання невідкладної допомоги при геморагічному шоці. Тромбоемболія легеневої артерії. Емболія навколоплідними водами. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Пр20 ""Акушерські кровотечі під час першої та другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді." (денна)

Етіологія та клініка розвитку акушерської кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (відпрацювання навичок зовнішнього та внутрішнього акушерського обстеження на акушерському фантомі), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів по веденню пацієток з акушерськими кровотечами під час першої та другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді) з подальшим обговоренням). За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Освоїти практичні навички оцінки об'єму крововтрати. Вміти розробляти алгоритм надання невідкладної допомоги при акушерських кровотечах.

Пр21 "Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві." (денна)

Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві. Геморагічний шок. ДВЗ-синдром. Тромбоемболія легеневої артерії. Емболія навколоплідними водами. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з алгоритмами надання інтенсивної терапії і реанімації при кровотечах в акушерстві) з подальшим обговоренням. За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом): робота в пологовій залі, відділенні інтенсивної терапії. Освоїти практичні навички оцінки об'єму крововтрати. Вміти розробляти алгоритм надання невідкладної допомоги при акушерських кровотечах. Розробляти алгоритм надання невідкладної допомоги при геморагічному шоці, ДВЗ-синдромі. Визначення стадії ДВЗ-синдрому, оцінка лабораторних показників. Вивчення сучасних підходів до інфузійно-трансфузійної та інтенсивної терапії і реанімації при тромбоемболії легеневої артерії, емболії навколоплідними водами.

Тема 12. Оперативне акушерство. Пологовий травматизм.

Пр22 "Оперативне акушерство." (денна)

Загальні поняття про оперативні втручання в акушерстві. Акушерські щипці, вакуум-екстракція плода. Кесарів розтин: показання. Оперативні втручання в послідовому та післяпологовому періоді. Показання до надпихової ампутації, екстирпації матки, перев'язки внутрішніх здухвинних артерій. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (відпрацювання навичок малих акушерських операцій на фантомі: операції для підготовки пологових шляхів (перинео- та епізіотомія, амніотомія); акушерські щипці, вакуум-екстракція плода, ручне відокремлення плаценти, виділення посліду: техніка проведення; ручне та інструментальне обстеження матки після пологів). За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом): робота в акушерському відділенні, акушерській операційній. Визначення абсолютних та відносних показань до кесарського розтину. Освоєння методів передопераційної підготовки та післяопераційного ведення хворих. Вивчення техніки кесарського розтину у нижньому сегменті матки, техніки накладання акушерських щипців та вакуум-екстрактора з використанням віртуальної симуляції (перегляд відеофільмів з подальшим обговоренням).

Пр23 "Пологовий травматизм." (денна)

Травматичні ушкодження вульви, піхви, промежини. Розрив шийки матки. Розрив матки: класифікація, механізм виникнення. Клінічна картина розриву матки: загрозового, того, що почався і вже відбувся. Особливості розриву матки за рубцем. Діагностика, лікування з позиції доказової медицини і профілактика. Виворіт матки. Розходження і розриви зчленувань таза. Післяпологові нориці. Етіологія, лікування з позиції доказової медицини, профілактика. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (ушивання розривів пологових шляхів на акушерському фантомі, освоєння методики місцевого знеболення), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення ушивання розривів пологових шляхів) з подальшим обговоренням. За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 13. Післяпологові септичні захворювання. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ.

Пр24 "Післяпологові септичні захворювання. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ" (денна)

Післяпологові септичні захворювання: післяпологова септична рана, післяпологовий метроендометрит, метротромбофлебіт, мастит, післяпологовий перитоніт, перитоніт після кесаревого розтину. Акушерський сепсис: класифікація етіологія, патогенез, діагностика, сучасні принципи лікування з позиції доказової медицини, профілактика. Септичний шок, невідкладна допомога. Методи пригнічення лактації. Перинатальні інфекції у вагітних: клінічний перебіг, діагностика, тактика ведення, лікування з позиції доказової медицини, профілактика. Принципи ведення вагітності і пологів у жінок з ВІЛ. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з акушерським фантомом), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з основними клінічними проявами післяпологової септичної інфекції) з подальшим обговоренням. За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом) у відділенні екстрагенітальної патології (збір анамнезу, обстеження вагітних з перинатальними інфекціями), кабінеті ультразвукової діагностики (визначення ультразвукових ознак інфікування плода). Рольова гра. Вміти озробляти алгоритм надання невідкладної допомоги при септичному шоці.

Тема 14. Вагітність і пологи при екстрагенітальних захворюваннях.

Пр25 "Вагітність і пологи при екстрагенітальних захворюваннях." (денна)

Вагітність і пологи при захворюваннях серцево-судинної системи (вадах серця, гіпертонічній хворобі, артеріальній гіпотензії, хворобах кровотворних органів, хворобах органів сечовидільної системи; печінки та жовчного міхура; органів дихання; органів травної системи; ендокринної системи; нервової системи; органів зору; гострих та хронічних інфекційних хворобах, туберкульозу). Клініка, діагностика, лікування з позиції доказової медицини. Перебіг вагітності і пологів при екстрагенітальних захворюваннях. Особливості перебігу та тактика ведення при гострій хірургічній патології. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (акушерський фантом), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з алгоритмами ведення вагітних з екстрагенітальною патологією) з подальшим обговоренням. За відсутністю карантинних обмежень робота біля ліжка хворого у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 15. Диференційований залік.Захист учбової історії пологів. Виконання практичних навичок і маніпуляцій

Пр26 "Виконання практичних навичок і маніпуляцій." (денна)

Виконання практичних навичок і маніпуляцій.

Пр27 "Диференційований залік. Захист учбової історії пологів." (денна)

Підсумкове заняття включає питання до всього курсу фізіологічного та патологічного акушерства, серед яких: теоретичні питання, питання до комп'ютерного тестового контролю, а також відрацювання практичних навичок у симуляційному центрі (при відсутності карантину - біля ліжка хворого). Захист історії хвороби, що базується на клінічній курації хворих з оформленням даних обстеження та додаткових методів дослідження, з метою встановлення та обґрунтування діагнозу і призначення схеми лікування.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Кейс-орієнтоване навчання
МН3	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН4	Навчання на основі досліджень (RBL)
МН5	Практикоорієнтоване навчання
МН6	Самостійне навчання
МН7	Електронне навчання

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (CBL, TBL, RBL), які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчого мислення

Набуття студентами soft skills здійснюється протягом усього періоду вивчення дисципліни. Здатність до аналітичного та критичного мислення, роботі в команді, наполегливість формується під час командно-, практико- та кейс-орієнтованого навчання, знання та розуміння предметної області здобувається протягом лекцій, самонавчання. Електронне навчання стимулює здатність до використання інформаційних технологій. навчання на основі досліджень спонукає до розвитку визначеності та наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Написання та захист історії хвороби
НД2	Інтерпретація лабораторних (клінічний аналіз крові, сечі, біохімічний аналіз крові, імунологічні дослідження тощо) та інструментальних (КТГ, КТ, МРТ, УЗД з доплерометрією кровотоку, трансвагінальною цервікометрією, визначенням біофізичного профіля плода) методів обстеження
НД3	Підготовка до практичних занять
НД4	Розбір клінічних кейсів
НД5	Практична робота з пацієнтом у профільних відділеннях лікарні
НД6	Електронне навчання у системах (Zoom, MIX.sumdu.edu.ua)
НД7	Підготовка до підсумкового диференційованого заліка
НД8	Індивідуальний дослідницький проєкт (студентська наукова робота, стаття, тези тощо)
НД9	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД10	Відпрацювання практичних навичок в симуляційному центрі
НД11	Виконання групового практичного завдання
НД12	Інтерактивні лекції

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок

<p>МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)</p>	<p>Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності за рахунок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Корегування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.</p>
<p>МФО2 Консультування викладача під час написання історії хвороби</p>	<p>Написання історії пологів передбачає демонстрацію вміння працювати з вагітною, закріплення практичних навичок фізикального обстеження, оцінювання та аналізу медичної документації, встановлення клінічного діагнозу з елементами диференційної діагностики, розродження, призначення лікування. Передбачений захист історії пологів, коли студент має надати відповіді на питання щодо вагітної, курацію якої він проводив.</p>	<p>Написання протягом циклу, захист - відповідно до календарно-тематичного плану</p>	<p>Консультування викладача під час написання історії хвороби з усними коментарями. Здобувач отримує оцінку за написання історії хвороби (5 балів максимум) та захист (5 балів максимум)</p>
<p>МФО3 Підсумкове тестування</p>	<p>Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання по завершенню дисципліни.</p>	<p>На передостанньому занятті з дисципліни.</p>	<p>Максимальна кількість балів за тестування - 10 балів за умови отримання 100% правильних відповідей. Мінімальний бал успішного складання тестів - 6 балів (60% правильних відповідей)</p>

<p>МФО4 Консультування викладача під час підготування індивідуального дослідницького проєкту (виступ на конференції, конкурсі наукових робіт)</p>	<p>Важливим фактором формування професійних якостей майбутніх спеціалістів є науково-дослідна робота студентів. Залучення останніх до дослідницької діяльності сприяє формуванню їхнього наукового світогляду, працелюбства, працездатності, ініціативності тощо.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни.</p>	<p>Усні коментарі викладача. Студенту надаються додаткові заохочувальні бали (від 5 до 10), залежно від виду дослідницького проєкту.</p>
<p>МФО5 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань</p>	<p>У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативністю сформованості необхідних практичних умінь і навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Консультування студентів в роботі з і стандартизованим пацієнтом, пряме та непряме спостереження за роботою здобувачів "біля ліжка" хворого із подальшим визначенням рівня практичної підготовки.</p>
<p>МФО6 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами</p>	<p>Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни.</p>	<p>За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначати оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів.</p>

<p>МФО7 Розв'язування клінічних кейсів</p>	<p>Кейс-метод дозволяє розкрити та сформулювати необхідні для подальшої трудової діяльності якості та здібності студентів-медиків, формує клінічне мислення, аналітичні здібності, самостійність у прийнятті рішення, комунікативність, навички роботи з достатньо великим об'ємом інформації.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Оцінка здібності студента до клінічного мислення, обґрунтування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці</p>
<p>МФО8 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів</p>	<p>Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із кожної теми навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити засвоєння навчального матеріалу із кожної тематики.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>студент має надати 60% правильних відповідей, що є допуском до практичної частини заняття</p>
<p>МФО8 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів</p>	<p>Оцінка набутих теоретичних знань із тематики дисципліни. Проводиться на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи згідно тематичного плану</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Зворотний зв'язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінку рівня набутих теоретичних знань</p>

<p>МФО9 Завдання оцінювання рівня теоретичної підготовки</p>	<p>Оцінка набутих теоретичних знань із тематики дисципліни. Проводиться на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи згідно тематичного плану.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Зворотний зв'язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінку рівня набутих теоретичних знань</p>
<p>МФО10 Перевірка виконання практичних навичок</p>	<p>Відпрацювання практичних навичок на різноманітних манекенах і симуляторах.</p>	<p>Протягом усього періоду навчання. На останньому занятті студент має успішно виконати практичні навички</p>	<p>Успішне виконання практичних навичок з дисципліни є допуском до складання диференційованого заліку. Максимальна кількість балів - 20, мінімальна - 12</p>
<p>МФО11 Дискусії у фокус-групах</p>	<p>Метод дозволяє залучити всіх учасників до процесу обговорення та обґрунтування власної думки шляхом багатосторонньої комунікації, розвинути вміння вести професійну дискусію, виховати повагу до колег та здатність до генерації альтернативних ідей і пропозицій.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Оцінка здатності студента до роботи в команді, вміння обґрунтовувати свої рішення, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці</p>

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
--	----------------	----------------	-------------------

<p>МСО1 Дифенційований залік</p>	<p>Складання диференційованого заліку. До складання ідопускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни, склали практичні навички та підсумкове комп'ютерне тестування, захистили історію хвороби.</p>	<p>На останньому занятті циклу.</p>	<p>здобувач може отримати 80 балів за диференційований залік. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент -48 балів</p>
<p>МСО2 Оцінювання написання та захисту історії хвороб</p>	<p>Написання історії пологів передбачає демонстрування вміння працювати з вагітною, закріплення практичних навичок фізикального обстеження вагітної, оцінювання та аналізу медичної документації, встановлення клінічного діагнозу з елементами диференційної діагностики, тактики розродження, призначення лікування. Передбачений захист історії хвороби, коли студент має надати відповіді на питання щодо вагітної, курацію якої він проводив.</p>	<p>Відповідно до календарно-тематичного плану</p>	<p>Студент може отримати максимально 10 балів. 5 балів нараховується за написання, 5 балів за захист. Мінімальна кількість балів для успішного захисту - 6 балів</p>
<p>МСО3 Підсумкове тестування</p>	<p>Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання протягом циклу та визначити рівень знань по завершенню дисципліни.</p>	<p>Підсумкове комп'ютерне тестування по завершенню курсу (10 балів)</p>	<p>Є допуском до складання диференційованого заліку.</p>
<p>МСО4 Виконання практичних навичок та маніпуляцій</p>	<p>Комплексне відпрацювання практичної складової програм навчальних дисциплін у безпечному для здобувачів освіти симуляційному середовищі. Надає можливість опанувати навички з різноманітних невідкладних станів.</p>	<p>На останньому занятті з дисципліну студент має успішно скласти перелік практичних навичок</p>	<p>Є обов'язковим для допуску до диференційованого заліку. Максимальна кількість балів 20, мінімальна 12</p>

<p>МСО5 Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки</p>	<p>Включає в себе усне опитування, інтерпретацію лабораторних та інструментальних методів обстеження, об'єктивне структуроване клінічне обстеження пацієнта, вирішення клінічних індивідуальних та групових кейсів, поточне тестування. Студенти, які залучені до дослідницької діяльності, мають можливість презентувати результати власних досліджень на конференціях, конкурсах студентських наукових робіт тощо (заохочувальна діяльність, додаткові бали).</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття</p>
---	---	--	--

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
7 семестр	200 балів		
МСО1. Дифенційований залік	80		
теоретичні питання (3x15), питання практичної підготовки, питання надання невідкладної допомоги	80	48	Ні
МСО2. Оцінювання написання та захисту історії хвороб	10		
	10	6	Ні
МСО3. Підсумкове тестування	10		
	10	6	Ні
МСО4. Виконання практичних навичок та маніпуляцій	20		
	20	12	Ні
МСО5. Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	80		

Усне опитування, виконання групового кейсу, клінічного кейсу, оцінювання, об'єктивне структуроване клінічне обстеження, інтерпретація результатів лабораторного та інструментального обстеження	80	48	Ні
---	----	----	----

При засвоєнні матеріалів модулю студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального року обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 80. Кількість балів студента вираховується за формулою помножити на середнє арифметичне та поділити на 5. За написання історії хвороби присвоюються такі бали: «5» - 5 балів, «4» - 4 бали, «3» - 3 бали, «2» - 0 балів. Захист історії хвороби: «5» - 5 балів, «4» - 4 бали, «3» - 3 бали, «2» - 0 балів. Загалом за історію хвороби студент максимально може отримати 10 бали, мінімально необхідний бал 6. За діагностичне тестування студент отримує максимально 10 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен отримати студент - 6 балів. Обов'язковою умовою допуску до іспиту є успішне виконання переліку практичних навичок на останньому занятті з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент - 20 балів, мінімальна - 12 балів. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента - 120. Студент допускається до іспиту за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів: 48 балів під час практичних занять, 6 бали за історію хвороби, 6 балів за тестування та 12 балів за виконання практичних навичок і маніпуляцій. Практико-орієнтований Іспит проводиться відповідно до розкладу в період сесії. Екзаменаційні білети містять 3 теоретичні запитання з різноманітної тематики та охоплюють усі розділи навчальної дисципліни (15 балів кожний), 1 практичне завдання (15 балів) та питання надання невідкладної допомоги (20 балів). Іспит зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального дослідницького проекту (захист студентської наукової роботи 10 балів, виступ на конференції, стендова доповідь на конференції, тези доповідей - 5 балів). Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів. Передбачена можливість перезарахування балів, отриманих за системою неформальної освіти відповідно до Положення.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди, архів рентгенограм, кардіотокограм, комп'ютерних томограм, результатів лабораторних методів обстеження
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі
ЗН4	Симуляційний центр (акушерський фантом для ведення пологів, фантом жіночого тазу, фантом новонародженої дитини для первинної реанімації з комплектом обладнання)

ЗН5	КНП СОР "Обласний клінічний перинатальний центр", КНП "Клінічний перинатальний центр Пресвятої Діви Марії", Медичний центр "МедСоюз", КНП "ЦМКЛ" СМР
ЗН6	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, ноутбуки)
ЗН7	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)
ЗН8	Медичне обладнання (фетальний кардіомонітор, апарат УЗД, цифровий мамограф, ларингоскоп, пінлон, ростомір, ваги, сантиметрова стрічка, тазомір, тонометр, акушерський стетоскоп та ін.)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Акушерські прийоми [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. І. Бойко, А. Б. Сухарев, І. М. Нікітіна, Н. В. Калашник; за заг. ред. В. І. Бойка. — Суми : СумДУ, 2021. — 186 с.
2	USMLE Step 2 CK: Obstetrics/Gynecology [Текст] : Lecture Notes / Editors W.G. Cvetnic, E. Pino. — New York : Kaplan, 2019. — 291 p
3	4539 Методичні вказівки з виробничої практики з циклу "Акушерство та гінекологія" [Електронний ресурс] : для студ. IV курсу за спец. 222 "Медицина" / Н. А. Болотна, Н. А. Іконописцева, С. А. Сміян та ін. — Електронне видання каф. Акушерства і гінекології. — Суми : СумДУ, 2019. — 26 с.
Допоміжна література	
1	Перинатальні інфекції і перебіг вагітності у жінок групи високого ризику [Текст] : монографія / Л. А. Вигівська, І. О. Тучкіна. — Харків : ХНМУ, 2021. — 176 с.
2	Прогнозування, лікування і профілактика акушерської та перинатальної патології в жінок із багатоплідною вагітністю [Текст] : монографія / І. М. Нікітіна, В. І. Бойко, А. В. Бойчук, А. М. Лобода; за заг. ред. І. М. Нікітіної. — Суми : СумДУ, 2021. — 317 с.
3	Акушерство і гінекологія [Текст] : підручник: у 2-х кн. Кн.1 : Акушерство / В. І. Грищенко, М. О. Щербина, Б. М. Венцківський та ін. ; за ред.: В.І. Грищенка, М.О. Щербини. — 3-тє вид., випр. — К. : Медицина, 2017. — 424 с. + Гриф МОЗ, Гриф МОН.
4	Акушерські кровотечі [Текст] : навч. посіб. / В. І. Бойко, Т. В. Бабар. — Суми : СумДУ, 2017. — 118 с.
5	Hacker and Moore's Essentials of Obstetrics and Gynecology [Текст] / N. F. Hacker, J. C. Gambone, C. J. Nobel. — 6th edition. — Philadelphia : Elsevier, 2016. — 497 p.

6	Імуно-генетичні підходи до діагностики невиношування вагітності як мультифакторіального захворювання (17/15/160.16) [Текст] : метод. рек. / І. І. Воробйова, Н. Я. Скрипченко, Л. А. Лівшиць та ін. — К. : Укр. центр наук. мед. інформації, 2016. — 36 с.
7	Кесарів розтин у сучасному акушерстві [Текст] : навч. посіб. / Н. В. Калашник, В. І. Бойко ; Ред. Н.В. Лисогуб. — Суми : СумДУ, 2016. — 72 с.
8	Акушерство [Текст] : підручник / В. К. Ліхачов, Л. М. Добровольська, Т. Ю. Ляховська та ін. ; За ред. В.К. Ліхачова. — Полтава : Дивосвіт, 2015. — 336 с. + Гриф МОН.
9	Затримка розвитку плода [Текст] : навч. посіб. / В. І. Бойко, І. М. Нікітіна. — Суми : СумДУ, 2015. — 80 с.
10	Медсестринство в акушерстві [Текст] : навч. посіб. / М. Б. Шегедин, Г. М. Гутей, О. Б. Кунець, Р. Х. Лифар. — Вінниця : Нова Книга, 2015. — 176 с. + Гриф МОН.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Акушерство і гінекологія з особливостями дитячого віку
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра акушерства, гінекології та планування сім'ї
Розробник(и)	Копиця Тетяна Володимирівна, Сміян Світлана Анатоліївна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	18 тижнів протягом 9-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 2 кред. ЄКТС, 60 год. Для денної форми навчання 42 год. становить контактна робота з викладачем (6 год. лекцій, 36 год. практичних занять), 18 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Педіатрія"
Передумови для вивчення дисципліни	"Крок-1", Необхідні знання з: латинської мови та медичної термінології, медичної біології, медичної хімії, медичної інформатики, біологічної та біоорганічної хімії, анатомії людини з особливостями дитячого віку, фізіології з особливостями дитячого віку, гістології, цитології та ембріології, мікробіології, вірусології та імунології, патоморфології, патофізіології, фармакології з особливостями дитячого віку, гігієни та екології, пропедевтики педіатрії, сестринської практики
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «акушерство і гінекологія з особливостями дитячого віку» є: придбання знань та професійних вмінь з консервативної та оперативної

гінекології на основі знань вікових анатомо-фізіологічних особливостей жіночого організму у різні вікові періоди, вміння аналізувати хірургічні ризики гінекологічної хвороби, використовувати основні та додаткові методи дослідження, демонструвати вміння та навички згідно освітньо-професійної програми (ОПП).

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 2. Захворювання органів жіночої репродуктивної системи. Планування сім'ї.

Тема 1 Анатомія та фізіологія жіночих статевих органів з особливостями у дитячому віці. Методи обстеження гінекологічних хворих. Загальна симптоматологія гінекологічних захворювань

Клінічна анатомія жіночих статевих органів. Зовнішні статеві органи. Внутрішні статеві органи. Кровообіг, лімфообіг та інервація жіночих статевих органів. Вікові особливості анатомії та фізіології жіночих статевих органів. Нейроендокринна регуляція функцій статевої системи. Анатомо-фізіологічні особливості статевих органів дівчинки у процесі становлення репродуктивної системи. Основні методи обстеження в гінекології: огляд зовнішніх статевих органів, дослідження за допомогою дзеркал, бімануальне обстеження. Особливості обстеження дівчаток. Додаткові методи обстеження в гінекології. Методи функціональної діагностики стану яєчників. Променеві методи діагностики в гінекології: МРТ, КТ, МСГ. Ультразвукові методи дослідження в гінекології. Інструментальні методи обстеження: зондування порожнини матки, вишкрібання порожнини матки, біопсія ендометрія, шийки матки, пункція черевної порожнини через заднє склепіння. Ендоскопічні методи дослідження: кольпоскопія, гістероскопія, лапароскопія. Лабораторна діагностика: онкоцитологія, бактеріоскопія, бактеріологія, ІФА, ПЛР, патоморфологічне дослідження. Загальна симптоматологія гінекологічних захворювань (біль, білі, розлади менструального циклу, кровотечі, сексуальні розлади, неплідність, розлади з боку суміжних органів)

Тема 2 Нейроендокринна регуляція. Порушення функцій репродуктивної системи у підлітків. Нейроендокринні синдроми в гінекології.

Класифікація порушень функції репродуктивної системи. Аменорея: класифікація, діагностика. Аномальні маткові кровотечі. Клініка, сучасні методи діагностики та принципи лікування з позиції доказової медицини. Проблема порушення менструальної функції у підлітків. Сучасні методи діагностики та лікування. Питання гінекологічної ендокринології. Нейроендокринні синдроми в гінекології: передменструальний, менопаузальний, синдром полікістозних яєчників, синдром Шихана.

Тема 3 Доброякісні пухлини жіночих статевих органів з особливостями у дитячому віці. Генітальний ендометріоз. Гінекологічні аспекти захворювань молочної залози

Доброякісні пухлини та пухлиноподібні захворювання жіночих статевих органів, особливості у дитячому віці. Поняття кісти й пухлини яєчників. Кіста бартолінової залози. Доброякісні пухлини яєчників: епітеліальні, пухлини строми статевого тяжа, ліпідно-кліткові пухлини, герміногенні пухлини. Пухлиноподібні утворення яєчників. Доброякісні пухлини матки. Клініка, сучасні методи діагностики, лікування та профілактики з позиції доказової медицини. Проблема ендометріозу. Сучасні етіопатогенетичні аспекти ендометріозу. Класифікація. Клініка. Методи діагностики, лікування та профілактики ендометріозу. Медична реабілітація жінок з ендометріозом. Основні гінекологічні аспекти захворювань молочної залози. Сучасні методи діагностики, тактика ведення, лікування з позиції доказової медицини та профілактики., гіперандрогенія, гіперпролактинемія. Клініка, сучасні методи діагностики та принципи лікування.

Тема 4 Злоякісні новоутворення геніталій з особливостями у дитячому віці. Трофобластичні захворювання. Фонові та передракові захворювання жіночих статевих органів

Злоякісні новоутворення зовнішніх жіночих статевих органів (рак вульви). Рак шийки матки. Рак тіла матки. Саркома матки. Рак яєчників. Рак маткової труби. Класифікація, клініка, діагностика, тактика ведення та принципи з позиції доказової медицини. Трофобластичні захворювання. Сучасні методи діагностики, тактика ведення, принципи лікування з позиції доказової медицини та профілактики. Фонові та передракові захворювання шийки матки: класифікація. Гіперпластичні процеси ендометрія: етіологія, патогенез, класифікація, сучасні методи діагностики, тактика ведення та принципи лікування з позиції доказової медицини. Профілактика фонових та передракових захворювань жіночих статевих органів. Фонові та передракові захворювання зовнішніх статевих органів. Сучасні аспекти діагностики та лікування.

Тема 5 Запальні захворювання жіночих статевих органів. (неспецифічні). Запальні захворювання жіночих статевих органів (специфічні або інфекції, що передаються статевим шляхом). Особливості діагностики та сучасні аспекти лікування дівчаток та підлітків.

Поняття мікробіоценозу піхви з особливостями у дитячому віці. Етіологія, патогенез, класифікація запальних захворювань жіночих статевих органів. Запальні захворювання неспецифічної (вульвіт, бартолініт, вагініт, ендоцервіцит, ендометрит, аднексит, параметрит, пельвіоперитоніт). Сучасні принципи діагностики та лікування. Особливості перебігу неспецифічних запальних захворювань жіночих статевих органів у різні вікові періоди, тактика ведення. Реабілітація жінок, які перенесли неспецифічні запальні процеси. Запальні захворювання специфічної етіології. Туберкульоз жіночих статевих органів. Сучасні підходи до діагностики та лікування з позиції доказової медицини. Захворювання, що передаються статевим шляхом (трихомоноз, гонорея, кандидоз, вірусні ураження, уреа-, мікоплазмоз, хламідіоз). Діагностика, лікування з позиції доказової медицини та профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом. Сучасні принципи лікування гострих і хронічних запальних процесів жіночих статевих органів з позиції доказової медицини. Ведення хворих з гнійною тубооваріальною пухлиною. Показання до хірургічного лікування з позиції доказової медицини. Особливості перебігу специфічних запальних захворювань жіночих статевих органів у різні вікові періоди, тактика ведення. Реабілітація жінок, які перенесли специфічні запальні процеси.

Тема 6 Невідкладні стани в гінекології з особливостями у дитячому віці. Типові хірургічні втручання та ендоскопічна хірургія в гінекології. Особливості хірургічних втручань у дитячому віці

Проблема "Гострого живота" в гінекології. Сучасні підходи до діагностики, диференціальної діагностики, лікування з позиції доказової медицини та профілактики невідкладних гінекологічних станів. Позаматкова вагітність, апоплексія яєчника, розрив капсули пухлини яєчника, перекрут ніжки пухлини яєчника, розрив гнійної tuboovarіальної пухлини. Екстрені стани при міомі матки, порушення живлення міоматозного вузла. Травматичні пошкодження статевих органів. Проблема невідкладної гінекологічної допомоги, основні принципи та методи хірургічних втручань при невідкладних станах в гінекології. Передопераційна підготовка та післяопераційне ведення гінекологічних хворих. Анестезія під час гінекологічних операцій. Реабілітація після гінекологічних втручань. ередопераційна підготовка гінекологічних хворих. Ведення післяопераційного періоду. Операції на піхвовій частині шийки матки. Операції при опущенні та випадінні статевих органів. Гінекологічні операції на придатках та матці. Малі гінекологічні операції. Ендоскопічна хірургія (лапароскопія, гістерорезектоскопія)

Тема 7 Аномалії розвитку жіночих статевих органів та порушення статевого дозрівання. Неправильні положення та травматичні пошкодження жіночих статевих органів. Особливості діагностики та сучасні аспекти лікування дівчаток та підлітків.

Етіологія і патогенез аномалій розвитку жіночих статевих органів та порушення статевого дозрівання. Аномалії розвитку дівочої перетинки і вульви. Вади розвитку зовнішніх статевих органів. Вади розвитку піхви. Аномалії розвитку матки. Аномалії розвитку маткових труб. Аномалії розвитку яєчників. Інфантилізм. Порушення статевого розвитку. Нормальне (типове) положення статевих органів. Неправильні положення жіночих статевих органів. Травматичні пошкодження жіночих статевих органів з особливостями у дитячому віці. Сучасні методи діагностики, тактика ведення та лікування з позиції доказової медицини. Пухлини та травми статевих органів. Особливості діагностики та сучасні аспекти лікування дівчаток та підлітків.

Тема 8 .Неплідний шлюб. Планування сім'ї та методи контрацепції. Виконання практичних навичок навичок та маніпуляцій.

Виконання переліку практичних навичок та маніпуляцій у симуляційному центрі (при відсутності карантину у ліжка хворого). Медико-соціальне забезпечення проблеми неплідності у шлюбі. Етіопатогенетичні чинники розвитку неплідності. Обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі. Сучасні принципи і методи лікування жіночої неплідності (гормональні, хірургічні, новітні репродуктивні технології) з позиції доказової медицини. Застосування сучасних допоміжних репродуктивних технологій. Організація, структура і завдання служби планування сім'ї. Консультування з питань планування сім'ї: напрямки, переваги, процес консультування. Планування сім'ї для людей, що живуть з ВІЛ-інфекцією. Сучасні аспекти контрацепції, загальний огляд: КОК, вагінальне кільце, контрацептивний пластир, ПТП, ін'єкційні, ВМК, бар'єрні методи та сперміциди. Класифікація, механізм дії та ефективність сучасних протизаплідних засобів. Методи розпізнавання фертильності, добровільна хірургічна стерилізація, невідкладна контрацепція. Оцінка пацієнтки. Необхідні обстеження, які проводяться у плановому порядку перед прийняттям рішення щодо використання конкретного методу контрацепції.

Тема 9 Захист історії хвороби. Диференційований залік

Навчальна історія хвороби, що базується на клінічній курації хворих з оформленням даних обстеження та додаткових методів дослідження, з метою встановлення та обґрунтування діагнозу і призначення схеми лікування. Диференційований залік буде включати питання до всього модуля "Захворювання органів жіночої репродуктивної системи. Планування сім'ї", серед яких: теоретичні питання, питання до комп'ютерного тестового контролю.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Вміти проводити опитування гінекологічних хворих різних вікових груп.
PH2	Вміти визначати необхідний перелік лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів гінекологічних хворих..
PH3	Вміти проводити клінічне обстеження гінекологічних хворих різних вікових груп.
PH4	Вміти встановлювати попередній та клінічний діагноз гінекологічних захворювань.
PH5	Вміти визначати необхідний режим навчання, праці та відпочинку здорових дітей та підлітків та при лікуванні гінекологічних захворювань пацієнтів різних вікових груп..
PH6	Вміти визначати характер харчування при лікуванні гінекологічних захворювань різних вікових груп.
PH7	Вміти визначати принципи та характер лікування гінекологічних захворювань пацієнок різних вікових груп.
PH8	Вміти діагностувати невідкладні стани у гінекологічних пацієнок.
PH9	Вміти визначати тактики надання екстреної медичної допомоги гінекологічним пацієнткам різних вікових груп.
PH10	Володіти навичками надання екстреної медичної допомоги гінекологічним хворим.
PH11	Володіти навичками виконання медичних маніпуляцій у гінекологічних пацієнок..
PH12	Аргументувати інформацію для прийняття рішень щодо ведення вагітності та пологів та післяпологового періоду. Вміти продити консультування з питань планування сім'ї та медико-генетичного консультування.
PH13	Вміти визначати тактику ведення гінекологічних пацієнок, що підлягають диспансерному нагляду.
PH14	Вміти проводити епідеміологічні та медико-статистичні дослідження у гінекологічних пацієнок.
PH15	Вміти проводити обробку соціальної, економічної та медичної інформації щодо гінекологічних захворювань у різні вікові періоди.
PH16	Навчитися діяти в небезпечній ситуації.

PH17	Вміти проводити епідеміологічні дослідження у гінеологічних пацієнток.
PH18	Вміти проводити оцінку загального стану новонародженої дитини та надавати невідкладну допомогу новонародженому в пологовій залі за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 228 Педіатрія:

ПР1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми ; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати найбільш вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз захворювання.
ПР2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.
ПР3	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 4, пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
ПР4	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики), дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2)
ПР5	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, закладі охорони здоров'я, його підрозділі) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
ПР6	. Визначити характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоналізовані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПР7	Визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні хворих на захворювання (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
ПР8	Визначати необхідну дієту при лікуванні хворих на захворювання (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
ПР9	Визначати підхід, план та тактику ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
ПР10	Проводити оцінку загального стану новонародженої дитини шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПР11	. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, за будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі головного клінічного синдрому (тяжкості стану) діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем.
ПР12	Надавати екстрену медичну допомогу, за будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі головного клінічного синдрому (тяжкості стану) діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми.
ПР14	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПР15	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги в умовах обмеженого часу, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 3).
ПР16	Планувати та втілювати систему санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.
ПР18	Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.
ПР19	Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення.

ПР21	Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
------	--

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
СН2	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуа
СН3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
СН4	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
СН5	Здатність приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.
СН6	Здатність до використання інформаційних та комунікаційних технологій.
СН7	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Анатомія та фізіологія жіночих статевих органів з особливостями у дитячому віці. Методи обстеження гінекологічних хворих. Загальна симптоматологія гінекологічних захворювань

Пр1 ""Анатомія і фізіологія жіночих статевих органів."" (денна)

Клінічна анатомія жіночих статевих органів. Зовнішні статеві органи. Внутрішні статеві органи. Кровообіг, лімфообіг та інервація жіночих статевих органів. Вікові особливості анатомії та фізіології жіночих статевих органів. Нейроендокринна регуляція функцій статевої системи. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (робота з фантомами, навчальними таблицями, гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з подальшим обговоренням). За відсутності карантинних обмежень робота в жіночій консультації (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Пр2 ""Методи обстеження гінекологічних хворих. Загальна симптоматологія гінекологічних захворювань." (денна)

Освоєння основних методів обстеження: огляд зовнішніх статевих органів, дослідження за допомогою дзеркал, бімануальне, ректовагінальне обстеження. Методи функціональної діагностики. Променеві методи діагностики: МРТ, КТ, МСГ. Ультразвукові, інструментальні методи обстеження: зондування порожнини матки, вишкрібання порожнини матки, біопсія ендометрія, шийки матки, пункція черевної порожнини через заднє склепіння. Ендоскопічні методи дослідження: кольпоскопія, гістероскопія, лапароскопія. Лабораторна діагностика: онкоцитологія, бактеріоскопія, бактеріологія, ІФА, ПЛР, патоморфологічне дослідження. робота з фантомами, навчальними таблицями, гінекологічним інструментарієм). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методами обстеження в гінекології з подальшим обговоренням. За відсутності карантинних обмежень робота в жіночій консультації (вчитися збирати гінекологічний анамнез, виконувати гінекологічне обстеження (огляд в дзеркалах, бімануальне, ректальне), забір матеріалу з піхви, цервікального каналу та уретри для дослідження). Оцінювати: результати мікроскопії урогенітального мазка, онкоцитологічного дослідження, кольпоскопії; результати бактеріологічного та інших методів виявлення збудників запальних захворювань жіночих статевих органів; результати ультразвукового дослідження; результати тестів функціональної діагностики

Тема 2. Нейроендокринна регуляція. Порушення функцій репродуктивної системи у підлітків. Нейроендокринні синдроми в гінекології.

Лк1 ""Порушення функцій репродуктивної системи. Аменорея. Аномальні маткові кровотечі. Нейроендокринні синдроми в гінекології."" (денна)

Класифікація порушень функції репродуктивної системи. Аменорея: класифікація, діагностика. Аномальні маткові кровотечі. Клініка, сучасні методи діагностики та принципи лікування з позиції доказової медицини. Проблема порушення менструальної функції у різні вікові періоди. Сучасні методи діагностики та лікування з позиції доказової медицини. Питання гінекологічної ендокринології. Нейроендокринні синдроми в гінекології: передменструальний, менопаузальний, синдром полікістозних яєчників, синдром Шихана, гіперандрогенія, гіперпролактинемія. Клініка, сучасні методи діагностики та принципи лікування з позиції доказової медицини. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line).

Пр3 ""Нейроендокринна регуляція. Порушення функцій репродуктивної системи."" (денна)

Класифікація порушень функції репродуктивної системи. Аменорея: класифікація, діагностика. Аномальні маткові кровотечі. Клініка, сучасні методи діагностики та принципи лікування. Проблема порушення менструальної функції у різні вікові періоди. Сучасні методи діагностики та лікування. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (робота з фантомами, навчальними таблицями, гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів про нейроендокринну регуляцію менструального циклу) з подальшим обговоренням. За умови відсутності карантинних обмежень робота в жіночій консультації (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Пр4 "Нейроендокринні синдроми в гінекології" (денна)

Питання гінекологічної ендокринології. Нейроендокринні синдроми в гінекології: передменструальний, менопаузальний, синдром полікістозних яєчників, синдром Шихана, гіперандрогенія, гіперпролактинемія. Клініка, сучасні методи діагностики та принципи лікування з позиції доказової медицини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з фантомами, навчальними таблицями, гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з подальшим обговоренням). За умови відсутності карантинних обмежень робота в жіночій консультації з освоєнням навиків консультативного прийому гінекологічних хворих, проведення тестів функціональної діагностики (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом)

Тема 3. Доброякісні пухлини жіночих статевих органів з особливостями у дитячому віці. Генітальний ендометріоз. Гінекологічні аспекти захворювань молочної залози

Лк2 "Доброякісні пухлини органів жіночої статевої системи. Фонові та передракові захворювання жіночих статевих органів." (денна)

Доброякісні та пухлини органів жіночої статевої системи. Фонові та передракові захворювання жіночих статевих органів. Клініка, сучасні методи діагностики, тактика ведення пацієнтки з позиції доказової медицини. Диференціальна діагностика. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних лекцій (при наявності карантину - в режимі on-line)

Пр5 "Гінекологічні аспекти захворювань молочної залози." (денна)

Основні гінекологічні аспекти захворювань молочної залози. Сучасні методи діагностики, тактика ведення, лікування з позиції доказової медицини та профілактики. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з фантомом молочної залози), застосування віртуальної симуляції (перегляд тематичних фільмів з подальшим обговоренням). Крім того, при вивченні даної теми передбачаються рольові ігри, за відсутності карантинних обмежень робота біля ліжка хворого у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом): освоєння навиків пальпації молочної залози, виявлення патологічних симптомів: втягіння соска, ущільнення тканин молочної залози, виявлення симптому лимонної кірки, виділень з соска, збільшення аксілярних лімфатичних вузлів, робота в кабінеті ультразвукової діагностики, розрізняти пухлини молочної залози згідно класифікації Bi-RADS. Робота в кабінеті мамографії: вміти інтерпретувати мамографічні знімки, розрізняти патологічні утвори в молочній залозі.

Пр6 ""Доброякісні пухлини жіночих статевих органів. Генітальний ендометріоз" (денна)

Доброякісні пухлини та пухлиноподібні захворювання жіночих статевих органів. Поняття кісти і пухлини яєчників. Кіста бартоліневої залози. Доброякісні пухлини яєчників: епітеліальні, пухлини строми статевого тяжа, ліпідно-кліткові пухлини, герміногенні пухлини. Пухлиноподібні утворення яєчників. Доброякісні пухлини матки. Клініка, сучасні методи діагностики, лікування з позиції доказової медицини. Проблема ендометріозу. Етіопатогенетичні аспекти ендометріозу. Класифікація. Клініка. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з подальшим обговоренням). Робота в жіночій консультації з освоєнням навиків консультативного прийому гінекологічних хворих, робота в кабінеті ультразвукової діагностики, вміння розрізняти пухлиноподібні захворювання яєчників за класифікацією O-RADS, робота в малій операційній з освоєнням навиків діагностичного вишкрібання порожнини матки, біопсії ендометрія, гістерорезектоскопії, присутність в операційній під час оперативного лікування тематичних хворих з ендометріозом із застосуванням лапароскопічної техніки (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом, за умови відсутності карантинних обмежень). Освоїти методи діагностики, лікування та профілактики ендометріозу. Ознайомитися зі способами медичної реабілітації жінок з ендометріозом.

Тема 4. Злоякісні новоутворення геніталій з особливостями у дитячому віці. Трофобластичні захворювання.Фонові та передракові захворювання жіночих статевих органів

Пр7 "Фонові та передракові захворювання жіночих статевих органів" (денна)

Фонові та передракові захворювання зовнішніх статевих органів. Фонові та передракові захворювання шийки матки: класифікація. Гіперпластичні процеси ендометрія: етіологія, патогенез, класифікація, сучасні методи діагностики, тактика ведення та принципи лікування з позиції доказової медицини. Профілактика фонових та передракових захворювань жіночих статевих органів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд тематичних фільмів з подальшим обговоренням). Робота в жіночій консультації з освоєнням навиків консультативного прийому гінекологічних хворих, робота з кольпоскопом, освоєти навички цитологічного обстеження шийки матки, забір матеріалу для біопсії (згідно угоди про співпрацю між університетом та клінічним закладом, за умови відсутності карантинних обмежень).

Пр8 "Злоякісні новоутворення геніталій. Трофобластичні захворювання" (денна)

Злоякісні новоутворення зовнішніх жіночих статевих органів (рак вульви). Рак шийки матки. Рак тіла матки. Саркома матки. Рак яєчників. Рак маткової труби. Класифікація, клініка, діагностика, тактика ведення та принципи лікування з позиції доказової медицини. Трофобластичні захворювання. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд тематичних фільмів з подальшим обговоренням). Робота біля ліжка хворої у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Трактовка результатів лабораторних та інструментальних методів обстеження, складання плану лікування, робота в кабінеті ультразвукової діагностики, вміння розрізняти пухлиноподібні захворювання яєчників за класифікацією O-RADS, робота в малій операційній з освоєнням навиків діагностичного вишкрібання порожнини матки, біопсії ендометрія, гістерорезектоскопії (за умови відсутності карантинних обмежень). Освоєння сучасних методів ранньої діагностики, тактики ведення пацієнток, принципів лікування та профілактики злоякісних новоутворень жіночих статевих органів, основи реабілітації хворих

Тема 5. Запальні захворювання жіночих статевих органів.(неспецифічні).Запальні захворювання жіночих статевих органів (специфічні або інфекції, що передаються статевим шляхом). Особливості діагностики та сучасні аспекти лікування дівчаток та підлітків.

Лк3 "Запальні захворювання жіночих статевих органів у гінекологічних пацієнток різних вікових груп." (денна)

Запальні захворювання жіночих статевих органів. Неплідний шлюб. Планування сім'ї. Поняття мікробіоцинозу піхви. Етіологія, патогенез, класифікація запальних захворювань жіночих статевих органів. Запальні захворювання неспецифічної (вульвіт, бартолініт, вагініт, ендocerвіцит, ендометрит, аднексит, параметрит, пельвіоперитоніт) та специфічної етіології. Туберкульоз жіночих статевих органів. Сучасні підходи до діагностики та лікування. Захворювання, що передаються статевим шляхом (трихомоноз, гонорея, кандидоз, вірусні ураження, уреа-, мікоплазмоз, хламідіоз). Діагностика, лікування та профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом.

Пр9 "Запальні захворювання жіночих статевих органів (неспецифічні)." (денна)

Поняття мікробіоцинозу піхви. Етіологія, патогенез, класифікація запальних захворювань жіночих статевих органів. Запальні захворювання неспецифічної (вульвіт, бартолініт, вагініт, ендocerвіцит, ендометрит, аднексит, параметрит, пельвіоперитоніт) та специфічної етіології. Сучасні підходи до діагностики та лікування з позиції доказової медицини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з тренажерами, гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд тематичних фільмів з подальшим обговоренням). Крім того, при вивченні даної теми передбачаються рольові ігри, за відсутності карантинних обмежень робота біля ліжка хворого у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Складання плану лікування хворої. Робота в жіночій консультації з освоєнням навиків консультативного прийому гінекологічних хворих, збору гінекологічного та репродуктивного анамнезу, робота в кабінеті ультразвукової діагностики, гінекологічному відділенні, робота в малій операційній з освоєнням навиків пункції через заднє склепіння, лапароскопічній операційній

Пр10 "Запальні захворювання жіночих статевих органів (специфічні або інфекції, що передаються статевим шляхом)" (денна)

Захворювання, що передаються статевим шляхом (трихомоноз, гонорея, кандидоз, вірусні ураження, уреа-, мікоплазмоз, хламідіоз). Туберкульоз жіночих статевих органів. Сучасні підходи до діагностики та лікування. Діагностика, лікування та профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом. Освоїти методи сучасної діагностики та лікування гострих і хронічних запальних процесів жіночих статевих органів з позиції доказової медицини, ведення хворих з гнійною тубооваріальною пухлиною. Показання до хірургічного лікування. Вивчити особливості перебігу запальних захворювань жіночих статевих органів у різні вікові періоди, освоїти тактику ведення та подальшої реабілітації жінок, які перенесли запальні процеси. Вивчення даної теми передбачає роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд тематичних фільмів з подальшим обговоренням). Робота в жіночій консультації з освоєнням навиків консультативного прийому гінекологічних хворих, збору гінекологічного та репродуктивного анамнезу, робота в кабінеті ультразвукової діагностики, гінекологічному відділенні, робота в малій операційній з освоєнням навиків пункції через заднє склепіння, лапароскопічній операційній при видаленні тубооваріального абсцесу (за умови відсутності карантинних обмежень, згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом)

Тема 6. Невідкладні стани в гінекології з особливостями у дитячому віці. Типові хірургічні втручання та ендоскопічна хірургія в гінекології. Особливості хірургічних втручань у дитячому віці

Пр11 "Гострий живіт" в гінекології" (денна)

Проблема "Гострого живота" в гінекології. Сучасні підходи до діагностики, диференціальної діагностики, лікування з позиції доказової медицини та профілактики невідкладних станів в гінекології. Позаматкова вагітність, апоплексія яєчника, розрив капсули пухлини яєчника. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з подальшим обговоренням). Крім того, при вивченні даної теми передбачаються рольові ігри, за відсутності карантинних обмежень робота біля ліжка хворого у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Складання плану лікування хворої.

Пр12 "Типові хірургічні втручання та ендоскопічна хірургія в гінекології" (денна)

Передопераційна підготовка гінекологічних хворих. Ведення післяопераційного періоду. Операції на піхвовій частині шийки матки. Операції при опущенні та випадінні статевих органів. Гінекологічні операції на придатках та матці. Малі гінекологічні операції. Ендоскопічна хірургія (лапароскопія, гістерорезектоскопія). Ознайомлення з особливостями передопераційної підготовки та післяопераційного ведення гінекологічних хворих. Анестезія під час гінекологічних операцій. Реабілітація після гінекологічних втручань. даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з записами оперативних втручань з подальшим обговоренням). За відсутності карантинних обмежень робота в гінекологічному відділенні, малій операційній з освоєнням навиків пункції через заднє склепіння, ендоскопічній операційній, присутність на операціях (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 7. Аномалії розвитку жіночих статевих органів та порушення статевого дозрівання. Неправильні положення та травматичні пошкодження жіночих статевих органів. Особливості діагностики та сучасні аспекти лікування дівчаток та підлітків.

Пр13 ""Аномалії розвитку жіночих статевих органів та порушення статевого дозрівання. Неправильні положення та травматичні пошкодження жіночих статевих органів" (денна)

Етіологія і патогенез аномалій розвитку жіночих статевих органів та порушення статевого дозрівання. Аномалії розвитку дівочої перетинки і вульви. Вади розвитку зовнішніх статевих органів. Вади розвитку піхви. Аномалії розвитку матки. Аномалії розвитку маткових труб. Аномалії розвитку яєчників. Інфантилізм. Порушення статевого розвитку. Нормальне (типове) положення статевих органів. Неправильні положення жіночих статевих органів. Травматичні пошкодження жіночих статевих органів. Сучасні методи діагностики, тактика ведення та лікування з позиції доказової медицини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з фантомом, гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд тематичних фільмів з подальшим обговоренням). За відсутності карантинних обмежень робота в жіночій консультації з освоєнням навиків консультативного прийому гінекологічних хворих, збору гінекологічного та репродуктивного анамнезу, огляду в дзеркалах, бімануальної пальпації (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Ознайомлення з особливостями вагінальної хірургії при генітальному пролапсі (присутність в операційній разом з викладачем)

Пр14 "Гінекологічні захворювання у дітей та підлітків" (денна)

Анатомо-фізіологічні особливості статевих органів дівчинки у процесі становлення репродуктивної системи. Особливості обстеження дівчаток. Запальні захворювання статевих органів у дитячому та підлітковому віці. Порушення менструальної функції. Пухлини та травми статевих органів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з фантомом, гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд тематичних фільмів з подальшим обговоренням). За відсутності карантинних обмежень, робота в жіночій консультації з освоєнням навиків консультативного прийому дитячого гінеколога, збору гінекологічного анамнезу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 8. .Неплідний шлюб. Планування сім'ї та методи контрацепції.Виконання практичних навичок навичок та маніпуляцій.

Пр15 "Планування сім'ї. Неплідний шлюб" (денна)

Медико-соціальне забезпечення проблеми неплідності у шлюбі. Вивчення сучасних принципів і методів лікування жіночої неплідності (гормональні, хірургічні, новітні репродуктивні технології). Особливості застосування сучасних допоміжних репродуктивних технологій. Етіологічні чинники розвитку неплідності. Організація, структура і завдання служби планування сім'ї. Консультування з питань планування сім'ї: напрямки, переваги, процес консультування. Планування сім'ї для людей, що живуть з ВІЛ-інфекцією. Класифікація, механізм дії та ефективність сучасних протизапідних засобів з позицій доказової медицини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів по засобам контрацепції з подальшим обговоренням). За умови відсутності карантинних обмежень робота у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Ознайомлення з сучасними методами контрацепції: КОК, вагінальне кільце, контрацептивний пластир, ПТП, ін'єкційні, ВМК, бар'єрні методи та сперміциди. Ознайомлення з методами розпізнавання фертильності, добровільна хірургічна стерилізація, невідкладна контрацепція. Необхідні обстеження, які проводяться у плановому порядку перед прийняттям рішення щодо використання конкретного методу контрацепції.

Пр16 "Виконання практичних навичок та маніпуляцій." (денна)

Виконання практичних навичок та маніпуляцій у симуляційному центрі, при можливості- біля ліжка хворої у гінекологічному відділенні лікарні.

Тема 9. Захист історії хвороби. Диференційований залік

Пр17 "Захист історії хвороби." (денна)

Навчальна історія хвороби, що базується на клінічній курації хворих з оформленням даних обстеження та додаткових методів дослідження, з метою встановлення та обґрунтування діагнозу і призначення схеми лікування.

Пр18 "Диференційований залік" (денна)

Диференційований залік буде включати питання до всіх тем "Захворювання органів жіночої репродуктивної системи. Планування сім'ї", серед яких: теоретичні питання, питання до комп'ютерного тестового контролю.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Електронне навчання
МН2	Кейс-орієнтоване навчання
МН3	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН4	Лекційне навчання
МН5	Практикоорієнтоване навчання
МН6	Навчання на основі досліджень (RBL)

МН7	Самостійне навчання
-----	---------------------

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (CBL, TBL, RBL), які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчої і наукової діяльності та спрямовані на підготовку практикоорієнтованих спеціалістів.

Набуття студентами soft skills здійснюється протягом усього періоду вивчення дисципліни. Здатність до аналітичного та критичного мислення, роботі в команді, наполегливість формується під час командно-, практико- та кейс-орієнтованого навчання, знання та розуміння предметної області здобувається протягом лекцій, самонавчання. Електронне навчання стимулює здатність до використання інформаційних технологій. навчання на основі досліджень спонукає до розвитку визначеності та наполегливості щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Написання і захист історії хвороби
НД2	Інтерактивні лекції
НД3	Розбір клінічних кейсів
НД4	Виконання групового практичного завдання
НД5	Підготовка до практичних занять
НД6	Індивідуальний дослідницький проєкт (стаття, теза, наукова робота)
НД7	Інтерпретація лабораторних (клінічний аналіз крові, сечі, біохімічний аналіз крові, імунологічні дослідження тощо) та інструментальних (гістеросальпінгографія, УЗД, КТ, рентгенографія, тощо) методів обстеження
НД8	Практична робота з пацієнтом у профільних відділеннях лікарні
НД9	Електронне навчання у системах (Meet, MIX.sumdu.edu.ua)
НД10	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД11	Відпрацювання практичних навичок в симуляційному центрі
НД12	Підготовка до диференційованого заліку

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)	Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності за рахунок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Корегування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання
МФО2 Консультування викладача під час підготовки індивідуального дослідницького проекту (виступ на конференції, конкурсі наукових робіт)	Важливим фактором формування професійних якостей майбутніх спеціалістів є науково-дослідна робота студентів. Залучення останніх до дослідницької діяльності сприяє формуванню їхнього наукового світогляду, працелюбства, працездатності, ініціативності тощо.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Усні коментарі викладача. Студенту надаються додаткові заохочувальні бали (від 5 до 10), залежно від виду дослідницького проекту
МФО3 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативністю сформованості необхідних практичних умінь і навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Консультування студентів в роботі з і стандартизованим пацієнтом, пряме та непряме спостереження за роботою здобувачів "біля ліжка" хворого із подальшим визначенням рівня практичної підготовки

<p>МФО4 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами</p>	<p>Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначити оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів</p>
<p>МФО5 Розв'язування клінічних кейсів</p>	<p>Кейс-метод дозволяє розкрити та сформулювати необхідні для подальшої трудової діяльності якості та здібності студентів-медиків, формує клінічне мислення, аналітичні здібності, самостійність у прийнятті рішення, комунікативність, навички роботи з достатньо великим об'ємом інформації</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Оцінка здібності студента до клінічного мислення, обґрунтування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці</p>
<p>МФО6 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів</p>	<p>Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із кожної теми навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити засвоєння навчального матеріалу із кожної тематики.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>студент має надати 60% правильних відповідей, що є допуском до практичної частини заняття</p>
<p>МФО6 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів</p>	<p>Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із кожної теми навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити засвоєння навчального матеріалу із кожної тематики</p>	<p>Протягом всього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>студент має надати 60% правильних відповідей, що є допуском до практичної частини заняття</p>

<p>МФО7 Завдання оцінювання рівня теоретичної підготовки</p>	<p>Оцінка набутих теоретичних знань із тематики дисципліни. Проводиться на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи згідно тематичного плану</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Зворотний зв'язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінку рівня набутих теоретичних знань</p>
<p>МФО8 Перевірка виконання практичних навичок</p>	<p>Відпрацювання практичних навичок на різноманітних манекенах і симуляторах.</p>	<p>Протягом усього періоду навчання. На останньому занятті студент має успішно виконати практичні навички</p>	<p>Успішне виконання практичних навичок з дисципліни є допуском до складання іспиту. Максимальна кількість балів - 20, мінімальна - 12</p>
<p>МФО9 Дискусії у фокус-групах</p>	<p>Метод дозволяє залучити всіх учасників до процесу обговорення та обґрунтування власної думки шляхом багатосторонньої комунікації, розвинути вміння вести професійну дискусію, виховати повагу до колег та здатність до генерації альтернативних ідей і пропозицій.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Оцінка здатності студента до роботи в команді, вміння обґрунтовувати свої рішення, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці</p>
<p>МФО10 Підсумкове тестування</p>	<p>Метод ефективно перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання по завершенню дисципліни.</p>	<p>На останньому занятті з дисципліни.</p>	<p>Максимальна кількість балів за тестування - 10 балів за умови отримання 100% правильних відповідей. Мінімальний бал успішного складання тестів - 6 балів (60% правильних відповідей)</p>

<p>МФО11 Консультування викладача під час написання історії хвороби</p>	<p>Написання історії хвороби передбачає демонстрацію вміння працювати з хворим, закріплення практичних навичок обстеження пацієнта, оцінювання та аналізу медичної документації, встановлення клінічного діагнозу з елементами диференційної діагностики, призначення лікування. Передбачений захист історії хвороби, коли студент має надати відповіді на питання щодо хворого.</p>	<p>Написання протягом циклу, захист - відповідно до календарно-тематичного плану</p>	<p>Консультування викладача під час написання історії хвороби з усними коментарями. Здобувач отримує оцінку за написання історії хвороби (5 балів максимум) та захист (5 балів максимум)</p>
---	--	--	--

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
<p>МСО1 Підсумковий контроль: диференційований залік (відповідно до регламенту проведення)</p>	<p>Складання диф заліку. До складання заліку допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни, склали практичні навички, склали комп'ютерне тестування та захистили історію хвороби</p>	<p>останнє заняття</p>	<p>здобувач може отримати 80 балів за залік. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент -48 балів</p>
<p>МСО2 Оцінювання підготовки та захисту історії хвороби</p>	<p>Написання історії хвороби передбачає продемонстрацію вміння працювати з хворим, закріплення практичних навичок фізикального обстеження пацієнта, оцінювання та аналізу медичної документації, встановлення клінічного діагнозу з елементами диференційної діагностики, призначення лікування. Передбачений захист історії хвороби, коли студент має надати відповіді на питання щодо хворого</p>	<p>останнє заняття</p>	<p>Студент може отримати максимально 10 балів. 5 балів нараховується за написання, 5 балів за захист. Мінімальна кількість балів для успішного захисту - 6 балів</p>

МСО3 Підсумкове тестування	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання протягом циклу та визначити рівень знань по завершенню дисципліни	Підсумкове комп'ютерне тестування по завершенню курсу (10 балів)	Є допуском до складання теоретичної частини диф заліку
МСО4 Оцінювання виконання практичних навичок та маніпуляцій	Комплексне відпрацювання практичної складової програм навчальних дисциплін у безпечному для здобувачів освіти симуляційному середовищі. Надає можливість опанувати навички з різноманітних невідкладних станів	На передостанньому занятті з дисципліну студент має успішно скласти перелік практичних навичок	Є обов'язковим для допуску до диф заліку. Максимальна кількість балів 20, мінімальна 12
МСО5 Оцінювання рівня теоретичної підготовки	Формує навички самостійної діяльності в студентів, спонукає до прагнення пошукового пізнання. Стимулює студентів до роботи з необхідною літературою, переводить процес навчання з рівня пасивного поглинання інформації на рівень активного її перетворення	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
9 семестр	200 балів		
МСО1. Підсумковий контроль: диференційований залік (відповідно до регламенту проведення)	80		
відповідь на теоретичні питання(3*15)	45	9	Ні
відповідь на питання надання невідкладної допомоги	20	11	Ні
відповідь на питання практичної підготовки	15	9	Ні
МСО2. Оцінювання підготовки та захисту історії хвороби	10		
	10	6	Ні
МСО3. Підсумкове тестування	10		

		10	6	Ні
МСО4. Оцінювання виконання практичних навичок та маніпуляцій		20		
		20	11	Ні
МСО5. Оцінювання рівня теоретичної підготовки		80		
		80	48	Ні

При засвоєнні матеріалів модулю студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального року обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 80. Кількість балів студента вираховується за формулою помножити на середнє арифметичне та поділити на 5. За написання історії хвороби присвоюються такі бали: «5» - 5 балів, «4» - 4 бали, «3» - 3 бали, «2» - 0 балів. Захист історії хвороби: «5» - 5 балів, «4» - 4 бали, «3» - 3 бали, «2» - 0 балів. Загалом за історію хвороби студент максимально може отримати 10 балів, мінімально необхідний бал 6. За діагностичне тестування студент отримує максимально 10 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен отримати студент - 6 балів. Обов'язковою умовою допуску до іспиту є успішне виконання переліку практичних навичок на останньому занятті з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент - 20 балів, мінімальна - 12 балів. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента - 120. Студент допускається до диф заліку за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів: 48 балів під час практичних занять, 6 бали за історію хвороби, 6 балів за тестування та 12 балів за виконання практичних навичок і маніпуляцій. Практико-орієнтований Іспит проводиться відповідно до розкладу в період сесії. Екзаменаційні білети містять 3 теоретичні запитання з різноманітної тематики та охоплюють усі розділи навчальної дисципліни (15 балів кожний), 1 практичне завдання (15 балів) та питання надання невідкладної допомоги (20 балів). Диф.залік зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального дослідницького проекту (захист студентської наукової роботи 10 балів, виступ на конференції, стендова доповідь на конференції, тези доповідей - 5 балів). Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів. Передбачена можливість перезарахування балів, отриманих за системою неформальної освіти відповідно до Положення.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди, архів рентгенограм, спірограм, електрокардіограм, комп'ютерних томограм, результатів лабораторних методів обстеження
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН4	Фантоми, муляжі, обладнання симуляційного центру
ЗН5	КНП "Клінічний перинатальний центр Пресвятої Діви Марії"

ЗН6	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани ноутбуки)
ЗН7	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання)
ЗН8	Медичне обладнання (апарат УЗД, кольпоскоп, гістерорезектоскоп, лапароскопічна стійка, тонометр, фонендоскоп та ін.)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Медицина за Девідсоном. Принципи і практика [Текст] : посібник: у 3-х т. Т.3 / С. Ралстон, Я. Пенман, М. Стрекен, Р. Гобсон; наук. ред. пер.: І. Скрипник, О. Курята, Л. Соколова та ін. — пер. 23-го англ. вид. — Київ : Медицина, 2021. — 642 с.
2	USMLE Step 2 СК: Obstetrics/Gynecology [Текст] : Lecture Notes / Editors W.G. Cvetnic, E. Pino. — New York : Kaplan, 2019. — 291 p.
3	Obstetrics and gynecology: in two volumes [Текст] : textbook. Vol.2 : Gynecology / V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina, B. M. Ventskivskyi etc. ; edit. by: V.I. Gryshchenko, M.O. Shcherbina. — 2-nd edition. — К. : AUS Medicine Publishing, 2018. — 352 p. + Гриф МОЗ.
4	Гінекологія: керівництво для лікарів [Текст] : підручник / В. К. Ліхачов. — Вінниця : Нова Книга, 2018. — 688 с. + Гриф МОН.
5	Obstetrics and gynecology: in two volumes [Текст] : textbook. Vol.1 : Obstetrics / V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina, B. M. Ventskivskyi etc. ; edit. by: V.I. Gryshchenko, M.O. Shcherbina. — 2-nd edition. — К. : AUS Medicine Publishing, 2018. — 392 p. + Гриф МОЗ.
Допоміжна література	
1	4539 Методичні вказівки з виробничої практики з циклу "Акушерство та гінекологія" [Електронний ресурс] : для студ. IV курсу за спец. 222 "Медицина" / Н. А. Болотна, Н. А. Іконописцева, С. А. Сміян та ін. — Електронне видання каф. Акушерства і гінекології. — Суми : СумДУ, 2019. — 26 с.
2	Акушерство та гінекологія [Текст] : навч. посіб. / М. А. Болотна, В. І. Бойко, Т. В. Бабар. — Суми : СумДУ, 2018. — 307 с.
3	Акушерство [Текст] : учебник / В. К. Лихачев, Л. М. Добровольская, Е. А. Тарановская и др. ; под ред. В.К. Лихачева. — Винница : Нова Книга, 2017. — 288 с. + Гриф МОН.
4	Акушерство і гінекологія [Текст] : підручник: у 2-х кн. Кн.1 : Акушерство / В. І. Грищенко, М. О. Щербина, Б. М. Венцківський та ін. ; за ред.: В.І. Грищенко, М.О. Щербини. — 3-тє вид., випр. — К. : Медицина, 2017. — 424 с. + Гриф МОЗ, Гриф МОН.
5	Акушерство і гінекологія [Текст] : підручник: у 2-х кн. Кн.2 : Гінекологія / В. І. Грищенко, М. О. Щербина, Б. М. Венцківський та ін. ; за ред.: В.І. Грищенко, М.О. Щербини. — 2-ге вид., випр. — К. : Медицина, 2017. — 376 с. + Гриф МОЗ, Гриф МОН.

6	Оперативна гінекологія [Текст] : навч. посіб. / Ю. С. Паращук, М. Г. Грищенко, В. Ю. Паращук, Р. А. Сафонов. — Х. : Харківський нац. мед. ун-т, 2017. — 132 с
7	Hacker and Moore's Essentials of Obstetrics and Gynecology [Текст] / N. F. Hacker, J. C. Gambone, C. J. Nobel. — 6th edition. — Philadelphia : Elsevier, 2016. — 497 p.
8	Акушерство і гінекологія. Практикум [Текст] / В. К. Ліхачов, Л. М. Добровольська, Л. М. Семенюк, Л. В. Яремчук. — Полтава : Дивосвіт, 2014. — 200 с.
9	Акушерство та гінекологія [Текст] : підручник: у 4-х т. Т.3 : Неоперативна гінекологія / За ред. В.М. Запорожана. — К. : Медицина, 2014. — 928 с. + Гриф МОЗ; Гриф МОН.
10	Акушерство та гінекологія [Текст] : підручник: у 4-х т. Т.4 : Оперативна гінекологія / За ред. В.М. Запорожана. — К. : Медицина, 2014. — 696 с. + Гриф МОН, Гриф МОЗ.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Дитяча гінекологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів Запорожан, Валерій Миколайович; Польова, С. П.; Аряєв, М. Л. URI: http://repo.odmu.edu.ua:80/xmlui/handle/123456789/1293 Date: 2013
2	Гінекологія дитячого і підліткового віку: підручник/ Г.М. Абабкова, О.А. Андрієць, А.М. Білоченко та ін.: за ред. І.Б. Вовк, О.М. Юзька, В.П. Вдовиченка.- К.: ВСВ "Медицина", 2011 - 424 с. https://www.medpublish.com.ua/images/pdf/69697_Vovk_Ginekol%20dit%20ta%20pidlit%20viku.pdf

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Акушерство і гінекологія з особливостями дитячого віку
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра акушерства, гінекології та планування сім'ї
Розробник(и)	Сміян Світлана Анатоліївна, Герасименко Світлана Федорівна, Нікітіна Ірина Миколаївна
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	18 тижнів протягом 11-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 3 кред. ЄКТС, 90 год. Для денної форми навчання 36 год. становить контактна робота з викладачем (36 год. практичних занять), 54 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Педіатрія"
Передумови для вивчення дисципліни	"Крок-1", Необхідні знання з: латинської мови та медичної термінології, медичної біології, медичної хімії, медичної інформатики, біологічної та біоорганічної хімії, анатомії людини з особливостями дитячого віку, фізіології з особливостями дитячого віку, гістології, цитології та ембріології, мікробіології, вірусології та імунології, патоморфології, патофізіології, фармакології з особливостями дитячого віку, гігієни та екології, пропедевтики педіатрії, сестринської практики
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є досягнення студентами сучасних знань та

професійних вмінь з фізіологічного та патологічного акушерства, консервативної та оперативної гінекології, засвоєння загальних принципів ведення вагітності, пологів та післяпологового періоду, вміння аналізувати акушерську ситуацію та хірургічні ризики гінекологічної хворої, використовувати основні та додаткові методи дослідження, демонструвати вміння з дотриманням принципів медичної етики та деонтології

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 3. Акушерство і гінекологія з особливостями дитячого віку
<p>Тема 1 Порушення менструальної функції в репродуктивному віці, нейроендокринні синдроми. Фізіологічні та патологічні стани в перименопаузальному періоді.</p> <p>Порушення менструальної функції в репродуктивному віці. Нейроендокринні синдроми в гінекології: передменструальний, менопаузальний, синдром полікістозних яєчників, синдром Шихана, гіперандрогенія, гіперпролактинемія. Клініка, сучасні методи діагностики та принципи лікування. Поняття перименопаузального періоду. Фізіологічні зміни в жіночих статевих органах в період перименопаузи. Патологічні стани в перименопаузальному періоді. Опущення і випадіння стінок вагіни і матки: діагностика, лікування, профілактика.</p>
<p>Тема 2 Патологічні стани репродуктивної системи у дитячому та підлітковому віці. Методи контрацепції для підлітків.</p> <p>Сучасні методи обстеження дівчаток та підлітків з гінекологічними захворюваннями. Порушення менструальної функції у підлітковому віці, класифікація, діагностика та лікування з позиції доказової медицини. Аменорея. Ювенільні маткові кровотечі. Терапія, реабілітація та профілактика порушень менструальної функції у дівчаток. Аномалії розвитку статевих органів. Порушення статевого розвитку у підлітків. Запальні захворювання статевих органів у дівчаток та підлітків. Клініка, діагностика та лікування з позиції доказової медицини. Методи контрацепції у підлітків. Особливості підбору та застосування бар'єрних та гормональних методів контрацепції.</p>
<p>Тема 3 Жіночі урогенітальні запальні захворювання.</p> <p>Сучасні підходи до діагностики та лікування жіночих урогенітальних запальних захворювань з позиції доказової медицини. Діагностика, лікування з позиції доказової медицини та профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом.</p>
<p>Тема 4 Доброякісні новоутворювання статевих органів жінки. Дисгормональні захворювання молочної залози. Генітальний ендометріоз.</p> <p>Доброякісні новоутворювання статевих органів жінки. Діагностика, лікування з позиції доказової медицини та профілактика. Дисгормональні захворювання молочної залози. Сучасні методи діагностики, лікування з позиції доказової медицини та профілактики. Ендометріоз. Сучасні аспекти етіопатогенезу, діагностики, лікування з позиції доказової медицини, та профілактики ендометріозу.</p>
<p>Тема 5 Фонові та передракові захворювання статевих органів жінки. Злоякісні новоутворення жіночих статевих органів.</p> <p>Фонові та передракові захворювання статевих органів жінки. Сучасні методи діагностики, принципи лікування з позиції доказової медицини та профілактики. Злоякісні новоутворення статевих органів жінки. Сучасні методи діагностики, принципи лікування з позиції доказової медицини та профілактики.</p>

Тема 6 Невідкладні стани в гінекології.

Сучасні підходи до діагностики та невідкладної допомоги при гострому животі. Сучасні підходи до діагностики та невідкладної допомоги при маткових кровотечах. Основні принципи та методи хірургічних втручань при невідкладних станах в гінекології. Травматичні пошкодження статевих органів. Клініка діагностика та лікування з позиції доказової медицини. Диференційна діагностика з гострою хірургічною патологією (апендицит, кишкова непрохідність, холецистит, ниркова коліка, перфоративна виразка шлунка). Профілактика невідкладних станів в гінекології.

Тема 7 Оперативні втручання в гінекології. Підготовка та післяопераційне ведення гінекологічних хворих при ургентних та планових оперативних втручаннях. Профілактика ВІЛ інфікування.

Показання, протипоказання, умови та види операцій на шийці матки; матці (консервативна міомектомія, дефундація матки, надпихова ампутація матки, екстирпація матки), придатках матки, при опущенні і випадінні жіночих статевих органів. Штучне перевивання вагітності в ранні та пізні терміни, показання, методи, ускладнення. Лікувально- діагностичні ендоскопічні методи в гінекології. Особливості підготовки та післяопераційне ведення гінекологічних хворих при ургентних та планових оперативних втручаннях. Післяопераційні ускладнення та їх профілактика. Реабілітація після гінекологічних втручань. Профілактика ВІЛ-інфікування у медичних установах. Профілактика ризику зараження інфекціями, що передаються з кров'ю, та способи його зниження. Постконтактна профілактика.

Тема 8 Неплідність. Сучасні аспекти планування сім'ї. Методи контрацепції. Медичні критерії прийнятності використання методів контрацепції ВООЗ.

Медично-соціальне значення проблеми неплідності у шлюбі. Етіопатогенетичні чинники розвитку неплідності. Обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі. Сучасні принципи і методи лікування жіночої неплідності з позиції доказової медицини. Показання до застосування допоміжних репродуктивних технологій. Консультування щодо вибору і використання методу контрацепції: етапи консультування. Методи контрацепції відповідно до періодів життя. Сучасні методи контрацепції: класифікація, механізм дії, переваги, недоліки, необхідне обстеження перед початком використання, режим використання, побічні ефекти, інструкції для пацієнтки. Післяпологова та післяабортна контрацепція. Медичні критерії прийнятності ВООЗ: класифікація категорій, використання зведених таблиць. Методи контрацепції у жінок з ВІЛ.

Тема 9 Фізіологічна вагітність, пологи та післяпологовий період. Перинатальна охорона плода. Фармакотерапія в акушерстві.

Ведення фізіологічної вагітності, пологів та післяпологового періоду. Сучасні методи діагностики стану плода. Особливості фармакотерапії в різні терміни вагітності та в післяпологовому періоді. Питання медичної етики і деонтології. Методи контрацепції в післяпологовому періоді.

Тема 10 Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія.

Етіологія і патогенез гестозів. Ранній гестоз (блювота, гіперсалівація). Клініка, діагностика і лікування раннього гестозу з позиції доказової медицини. Гіпертензія під час вагітності. Набряки під час вагітності. Протеїнурія під час вагітності. Прееклампсія. Еклампсія. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, методи лікування з позиції доказової медицини, вплив на стан плода. Рідкісні форми гестозу. Тактика ведення вагітності, пологів та післяпологового періоду при пізніх гестозах. Невідкладна допомога. Профілактика пізніх гестозів та реабілітація.

Тема 11 Передчасне переривання вагітності. Переношування вагітності. Багатоплідна вагітність.

Етіологія та патогенез передчасного переривання вагітності в різні терміни. Класифікація, клініка, діагностика, лікування з позиції доказової медицини і профілактика мимовільного аборту. Передчасні пологи. Особливості ведення передчасних пологів. Профілактика невиношування вагітності. Етіологія і патогенез переношування вагітності. Методи діагностики переношування вагітності. Перебіг вагітності і пологів, вплив на плід. Тактика ведення переношеної вагітності з позиції доказової медицини. Профілактика і терапія ускладнень, пов'язаних з переношуванням з позиції доказової медицини. Багатоплідна вагітність: класифікація та діагностика. Тактика ведення вагітності та пологів при багатоплідності. Синдром фето-фетальної трансфузії, ВЗОП (внутрішньоутробна загибель одного плода).

Тема 12 Аномалії кісткового таза. Проблема макросомії в сучасному акушерстві. Невідповідність голівки плода та таза матері. Неправильні положення та тазові передлежання плода.

Аномалії кісткового таза. Вedenня пологів при вузькому тазі. Особливості перебігу пологів при крупному плоді. Тактика ведення пологів при крупному плоді, клінічно вузькому тазі. Вагітність і пологи при тазовому передлежанні. Неправильні положення плода. Методи діагностики і корекція неправильного положення плода. Особливості акушерської тактики під час вагітності і пологів залежно від різновидності передлежання та положення плода.

Тема 13 Кровотечі під час вагітності, в пологах та в післяпологовому періоді. Геморагічний шок. ДВЗ-синдром. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.

Кровотечі під час вагітності, в пологах та в післяпологовому періоді. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Алгоритм дій лікаря та методи боротьби з кровотечею з позиції доказової медицини. Геморагічний шок. ДВЗ-синдром. Сучасні підходи до інфузійно-трансфузійної та інтенсивної терапії і реанімації при кровотечах в акушерстві з позиції доказової медицини.

Тема 14 Вагітність і пологи при екстрагенітальних захворюваннях. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ.

Вагітність і пологи при захворюваннях серцево-судинної системи (вадах серця, гіпертонічній хворобі, артеріальній гіпотензії); хворобах органів сечовидільної системи; печінки та жовчного міхура; хворобах кровотворних органів; органів дихання; органів травної системи; ендокринної системи; нервової системи; органів зору; гострих та хронічних інфекційних хворобах, туберкульозу. Перебіг вагітності і пологів при гінекологічних захворюваннях. Особливості перебігу та тактика ведення при гострій хірургічній патології. Перинатальні інфекції у вагітних: клінічний перебіг, діагностика, тактика ведення, лікування з позиції доказової медицини, профілактика. Принципи ведення вагітності і пологів у жінок з ВІЛ. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ.

Тема 15 Оперативні втручання в акушерстві.

Показання, протипоказання, умови та підготовка до оперативних втручань при вагінальному та абдомінальному розродженні в акушерстві. Основні етапи акушерських операцій. Знеболювання операцій. Інструментарій. Асептика та антисептика. Ведення післяопераційного періоду.

Тема 16 Плацентарна дисфункція, затримка розвитку плода, дистрес плода. Імунологічна несумісність крові матері та плода. Аномалії плідного яйця.

Етіологія, патогенез плацентарної дисфункції, фетального дистресу, затримки розвитку плода. Сучасні перинатальні діагностичні технології. Сучасні підходи до тактики ведення несприятливих станів плода під час вагітності та пологів з позиції доказової медицини. Імунологічна несумісність крові матері та плода (резус-конфлікт, несумісність за системою АВО, ізолькоцитарна та ін.). Патогенез, діагностика, ведення вагітності, вибір оптимального терміну розродження. Ведення пологів та післяпологового періоду при імунологічному конфлікті. Профілактика. Аномалії розвитку плідного яйця. Аномалії позазародкових елементів плідного яйця (плаценти, плідних оболонок і пупкового канатика). Трофобластичні захворювання (міхурцевий занесок). Багатоводдя і маловоддя: причини, клініка, тактика ведення вагітності та пологів, наслідки для плода і новонародженого.

Тема 17 Виконання практичних навичок і маніпуляцій

Виконання переліку практичних навичок і маніпуляцій

Тема 18 Підсумкове заняття: диф. залік.

Диф залік буде включати: відповіді на теоретичні питання, питання до комп'ютерного тестового контролю, вирішення клінічних кейсів, надання невідкладної допомоги.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Збирати медичну інформацію про акушерську пацієнтку і вміти аналізувати клінічні дані (здобути навички опитування, зовнішнього та внутрішнього акушерського та клініко-лабораторного обстеження вагітної, роділлі та породіллі). Обґрунтовувати та застосувати клінічні методи для розуміння проявів акушерської та гінекологічної патології.
-----	---

PH2	Проводити диференційну діагностику акушерської патології, формулювати клінічний діагноз на підставі оцінювання результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень.
PH3	Вміти визначати тактику ведення хворих при різних патологічних станах.
PH4	Виділяти основний клінічний синдром, вміти визначати акушерську ситуацію, встановлювати попередній та клінічний діагноз, план ведення пологів.
PH5	Обґрунтовувати застосування основних інвазивних та неінвазивних діагностичних методів, вміти виконувати медичні маніпуляції
PH6	Застосовувати на практиці алгоритми обстеження та ведення хворих з невідкладними станами, опанувати методи лікування невідкладних станів в акушерській практиці.
PH7	Аргументувати інформацію для прийняття рішень щодо ведення вагітності та пологів та післяпологового періоду. Вміти продити консультування з питань планування сім'ї та медико-генетичного консультування.
PH8	Вміти визначати необхідного режиму праці та відпочинку вагітних жінок.
PH9	Вміти проводити оцінку загального стану новонародженої дитини та надавати невідкладну допомогу новонародженому в пологовій залі за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
PH10	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги в умовах обмеженого часу, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану у вагітної, роділлі чи породіллі.
PH11	Засвоїти основні класи фармакологічних препаратів, що застосовуються в акушерській практиці, застосувати відповідні клініко-фармакологічні принципи для ведення вагітних, роділля і породілля, розраховувати дози препаратів.
PH12	Вміти відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.
PH13	Вміти оцінювати вплив навколишнього середовища на стан репродуктивного здоров'я населення, внутрішньоутробний стан плода та попереджувати негативний вплив екологічних факторів.
PH14	Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.
PH15	Вміти проводити епідеміологічні та медико-статистичні дослідження здоров'я населення; обробки державної, соціальної, економічної та медичної інформації.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності 228 Педіатрія:

ПР1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати найбільш вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
ПР2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4).
ПР3	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 4, пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
ПР4	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики), дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2)
ПР5	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, закладі охорони здоров'я, його підрозділі) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
ПР6	Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоналізовані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
ПР7	Визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні хворих на захворювання (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
ПР8	Визначати необхідну дієту при лікуванні хворих на захворювання (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПР11	Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, за будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі головного клінічного синдрому (тяжкості стану) діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем.
ПР12	Надавати екстрену медичну допомогу, за будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі головного клінічного синдрому (тяжкості стану) діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми.
ПР14	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПР15	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги в умовах обмеженого часу, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 3)
ПР16	Планувати та втілювати систему санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів виникнення та розповсюдження захворювань серед населення
ПР18	Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.
ПР19	Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
СН2	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях.
СН3	Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
СН4	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
СН5	Здатність приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.
СН7	Здатність працювати в команді.
СН8	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Порушення менструальної функції в репродуктивному віці, нейроендокринні синдроми. Фізіологічні та патологічні стани в перименопаузальному періоді.

Пр1 "Порушення менструальної функції в репродуктивному віці. Фізіологічні та патологічні стани в перименопаузальному періоді. Нейроендокринні синдроми в гінекології." (денна)

Класифікація порушень функції репродуктивної системи. Аменорея: класифікація, діагностика. Аномальні маткові кровотечі. Клініка, сучасні методи діагностики та принципи лікування з позиції доказової медицини. Проблема порушення менструальної функції у різні вікові періоди. Питання гінекологічної ендокринології. Нейроендокринні синдроми в гінекології: передменструальний, менопаузальний, синдром полікістозних яєчників, синдром Шихана, гіперандрогенія, гіперпролактинемія. Сучасні методи діагностики та лікування. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (робота з фантомами, навчальними таблицями, гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів про нейроендокринну регуляцію менструального циклу) з подальшим обговоренням. За умови відсутності карантинних обмежень робота в жіночій консультації (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 2. Патологічні стани репродуктивної системи у дитячому та підлітковому віці. Методи контрацепції для підлітків.

Пр2 "Патологічні стани репродуктивної системи у дитячому та підлітковому віці. Методи контрацепції для підлітків." (денна)

Анатомо-фізіологічні особливості статевих органів дівчинки у процесі становлення репродуктивної системи. Особливості обстеження дівчаток. Запальні захворювання статевих органів у дитячому та підлітковому віці. Порушення менструальної функції. Пухлини та травми статевих органів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з фантомом, гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд тематичних фільмів з подальшим обговоренням). За відсутності карантинних обмежень робота в жіночій консультації з освоєнням навиків консультативного прийому гінекологічних хворих, збору гінекологічного та репродуктивного анамнезу, огляду в дзеркалах, бімануальної пальпації (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Ознайомлення з особливостями вагінальної хірургії при генітальному пролапсі (присутність в операційній разом з викладачем).

Тема 3. Жіночі урогенітальні запальні захворювання.

Пр3 "Жіночі уrogenітальні запальні захворювання." (денна)

Освоїти методи сучасної діагностики та лікування гострих і хронічних запальних процесів жіночих статевих органів, ведення хворих з гнійною тубооваріальною пухлиною. Показання до хірургічного лікування з позиції доказової медицини. Вивчити особливості перебігу запальних захворювань жіночих статевих органів у різні вікові періоди, освоїти тактику ведення та подальшої реабілітації жінок, які перенесли запальні процеси. Вивчення даної теми передбачає роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд тематичних фільмів з подальшим обговоренням). Робота в жіночій консультації з освоєнням навиків консультативного прийому гінекологічних хворих, збору гінекологічного та репродуктивного анамнезу, робота в кабінеті ультразвукової діагностики, гінекологічному відділенні, робота в малій операційній з освоєнням навиків пункції через заднє склепіння, лапароскопічній операційній при видаленні тубооваріального абсцесу (за умови відсутності карантинних обмежень, згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 4. Доброякісні новоутворювання статевих органів жінки. Дисгормональні захворювання молочної залози. Генітальний ендометріоз.

Пр4 "Доброякісні пухлини жіночих статевих органів. Дисгормональні захворювання молочної залози. Генітальний ендометріоз." (денна)

Доброякісні пухлини та пухлиноподібні захворювання жіночих статевих органів. Поняття кісти і пухлини яєчників. Проблема ендометріозу. Етіопатогенетичні аспекти ендометріозу. Класифікація. Клініка. Доброякісні пухлини матки. Основні гінекологічні аспекти захворювань молочної залози. Клініка, сучасні методи діагностики, лікування з позиції доказової медицини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з подальшим обговоренням). Робота в жіночій консультації з освоєнням навиків консультативного прийому гінекологічних хворих, робота в кабінеті ультразвукової діагностики, вміння розрізняти пухлиноподібні захворювання яєчників за класифікацією O-RADS, робота в малій операційній з освоєнням навиків діагностичного вишкрібання порожнини матки, біопсії ендометрія, гістерорезектоскопії, присутність в операційній під час оперативного лікування тематичних хворих із застосуванням лапароскопічної техніки (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом, за умови відсутності карантинних обмежень).

Тема 5. Фонові та передракові захворювання статевих органів жінки. Злоякісні новоутворення жіночих статевих органів.

Пр5 "Фонові та передракові захворювання статевих органів жінки. Злоякісні новоутворення жіночих статевих органів." (денна)

Фонові та передракові захворювання зовнішніх статевих органів. Фонові та передракові захворювання шийки матки: класифікація. Гіперпластичні процеси ендометрія: етіологія, патогенез, класифікація, сучасні методи діагностики, тактика ведення та принципи лікування з позиції доказової медицини. Профілактика фонових та передракових захворювань жіночих статевих органів. Злоякісні новоутворення зовнішніх жіночих статевих органів (рак вульви). Рак шийки матки. Рак тіла матки. Саркома матки. Рак яєчників. Рак маткової труби. Класифікація, клініка, діагностика, тактика ведення та принципи лікування з позиції доказової медицини. Трофобластичні захворювання. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд тематичних фільмів з подальшим обговоренням). Робота в жіночій консультації з освоєнням навиків консультативного прийому гінекологічних хворих, робота з кольпоскопом, освоїти навички цитологічного обстеження шийки матки, забір матеріалу для біопсії (згідно угоди про співпрацю між університетом та клінічним закладом, за умови відсутності карантинних обмежень).

Тема 6. Невідкладні стани в гінекології.

Пр6 "Невідкладні стани в гінекології. Травматичні пошкодження жіночих статевих органів." (денна)

Проблема "Гострого живота" в гінекології. Сучасні підходи до діагностики, диференціальної діагностики, лікування з позиції доказової медицини та профілактики невідкладних гінекологічних станів. Позаматкова вагітність, апоплексія яєчника, розрив капсули пухлини яєчника, перекрут ніжки пухлини яєчника, розрив гнійної tuboovarіальної пухлини. Екстрені стани при міомі матки, порушення живлення міоматозного вузла. Проблема невідкладної гінекологічної допомоги, основні принципи та методи хірургічних втручань при невідкладних станах в гінекології. Травматичні пошкодження жіночих статевих органів. Проблема невідкладної гінекологічної допомоги, основні принципи та методи хірургічних втручань при невідкладних станах в гінекології. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з подальшим обговоренням). Крім того, при вивченні даної теми передбачаються рольові ігри, за відсутності карантинних обмежень робота біля ліжка хворого у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Складання плану лікування хворої.

Тема 7. Оперативні втручання в гінекології. Підготовка та післяопераційне ведення гінекологічних хворих при ургентних та планових оперативних втручаннях. Профілактика ВІЛ інфікування.

Пр7 "Оперативні втручання в гінекології. Підготовка та післяопераційне ведення гінекологічних хворих при ургентних та планових оперативних втручаннях. Профілактика ВІЛ-інфікування." (денна)

Передопераційна підготовка гінекологічних хворих. Ведення післяопераційного періоду. Операції на піхвовій частині шийки матки. Операції при опущенні та випадінні статевих органів. Гінекологічні операції на придатках та матці. Малі гінекологічні операції. Ендоскопічна хірургія (лапароскопія, гістерорезектоскопія). Ознайомлення з особливостями передопераційної підготовки та післяопераційного ведення гінекологічних хворих. Анестезія під час гінекологічних операцій. Реабілітація після гінекологічних втручань. даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з записами оперативних втручань з подальшим обговоренням). За відсутності карантинних обмежень робота в гінекологічному відділенні, малій операційній з освоєнням навиків пункції через заднє склепіння, ендоскопічній операційній, присутність на операціях (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 8. Неплідність. Сучасні аспекти планування сім'ї. Методи контрацепції. Медичні критерії прийнятності використання методів контрацепції ВООЗ.

Пр8 "Неплідність. Сучасні аспекти планування сім'ї. Методи контрацепції. Медичні критерії прийнятності використання методів контрацепції ВООЗ" (денна)

Медико-соціальне забезпечення проблеми неплідності у шлюбі. Вивчення сучасних принципів і методів лікування жіночої неплідності (гормональні, хірургічні, новітні репродуктивні технології). Особливості застосування сучасних допоміжних репродуктивних технологій. Етіологічні чинники розвитку неплідності. Організація, структура і завдання служби планування сім'ї. Консультування з питань планування сім'ї: напрямки, переваги, процес консультування. Планування сім'ї для людей, що живуть з ВІЛ-інфекцією. Класифікація, механізм дії та ефективність сучасних протизаплідних засобів з позицій доказової медицини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (робота з гінекологічним інструментарієм), застосування віртуальної симуляції (перегляд тематичних фільмів з алгоритмом обстеження подружньої пари при неплідності, застосування допоміжних репродуктивних технологій з подальшим обговоренням). За відсутності карантинних обмежень робота в жіночій консультації з освоєнням навиків консультативного прийому гінекологічних хворих, збору гінекологічного та репродуктивного анамнезу, огляду в дзеркалах, бімануальної пальпації (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 9. Фізіологічна вагітність, пологи та післяпологовий період. Перинатальна охорона плода. Фармакотерапія в акушерстві.

Пр9 "Фізіологічна вагітність, пологи та післяпологовий період. Перинатальна охорона плода. Фармакотерапія в акушерстві." (денна)

Ведення фізіологічної вагітності. Особливості ведення вагітних в умовах жіночої консультації. Основні принципи ведення нормальних пологів. Клініка та ведення післяпологового періоду. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (опанування практичних навичок з використанням акушерського фантома: провести зовнішнє акушерське обстеження (прийоми Леопольда, аускультация серцебиття плода, пельвіометрія); провести внутрішнє акушерське обстеження, вимірювання діагональної кон'югати. За умови відсутності карантинних обмежень передбачається робота в умовах жіночої консультації чи акушерського стаціонару біля ліжка хворої (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом): вміти зібрати та оцінити анамнез, встановити термін вагітності, передбачуваний термін пологів та масу плода. Робота в пологовому залі (присутність студента при проведенні пологів). Ведення партограми (робота з медичною документацією). Ознайомлення з порядком запису партограми, оцінка результатів дослідження стану плода (робота з обладнанням лікувального закладу – фетальний кардіомонітор, КТГ, УЗД, БПП, доплерометрія кровотоку). Трактування результатів та визначення тактики ведення вагітної в залежності від отриманих результатів. Застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів по веденню фізіологічних пологів) з подальшим обговоренням.

Тема 10. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Преєклампсія. Еклампсія.

Пр10 "Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Преєклампсія. Еклампсія." (денна)

Ранні гестози: класифікація, клініка, діагностика, лікування з позиції доказової медицини. Гіпертензивні розлади під час вагітності. Преєклампсія: патогенез, класифікація, діагностика, клініка, лікування з позиції доказової медицини, тактика, профілактика. Еклампсія: клініка, діагностика, ускладнення, невідкладна допомога, тактика ведення з позиції доказової медицини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі (відпрацювання навичок на фантомах), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з надання невідкладної допомоги при нападі еклампсії з подальшим обговоренням, відео-дискусія підходів до лікування та профілактики преєклампсії з позиції сучасних європейських акушерських шкіл). Крім того, при вивченні даної теми передбачаються рольові ігри, проведення оцінки результатів лабораторного обстеження. За можливістю робота біля ліжка хворого. у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом): робота у відділенні екстрагенітальної патології та акушерської реанімації (визначення тактики ведення вагітності та пологів при пізніх гестозах, освоєння алгоритму надання невідкладної допомоги при нападі еклампсії).

Тема 11. Передчасне переривання вагітності. Переношування вагітності. Багатоплідна вагітність.

Пр11 "Передчасне переривання вагітності. Переношування вагітності. Багатоплідна вагітність." (денна)

Загроза передчасних пологів: діагностика, лікування, акушерська тактика. Профілактика невиношування вагітності. Тактика ведення передчасних пологів. Етіологія та патогенез переношеної вагітності. Особливості ведення вагітності та пологів. Показання та умови індукції пологової діяльності. Методи індукції пологів. Класифікація багатоплідної вагітності. Тактика ведення багатоплідної вагітності у залежності від типу плацентації. Тактика ведення пологів при багатоплідності, показання до оперативного розродження. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, в симуляційному центрі. За відсутності карантинних обмежень робота в акушерському стаціонарі (згідно угоди про співробітництво): продовження відпрацювання навичок огляду шийки матки в дзеркалах, проведення рН-метрії вагінального вмісту з метою визначення підтікання навколоплідних вод, оцінка ступеню зрілості шийки матки за Бішопом). Застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з демонстрацією клінічних проявів загрози передчасних пологів). При вивченні даної патології передбачаються рольові ігри: відпрацювання навиків ставити попередній діагноз передчасних пологів та планувати тактику ведення. Планувати профілактичні заходи при загрозі передчасних пологів.

Тема 12. Аномалії кісткового таза. Проблема макросомії в сучасному акушерстві. Невідповідність голівки плода та таза матері. Неправильні положення та тазові передлежання плода.

Пр12 "Аномалії кісткового таза. Проблема макросомії в сучасному акушерстві. Невідповідність голівки плода та таза матері. Неправильні положення та тазові передлежання плода." (денна)

Аномалії кісткового тазу. Класифікація, діагностика. Діагностика синклітичного і асинклітичного вставлення голівки. Проблема макросомії в акушерстві. Клінічно вузький таз. Особливості ведення пологів. Неправильне положення плода: класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності. Розгинальні передлежання голівки плода: класифікація, діагностика. Корекція неправильних положень під час вагітності. Пологи при неправильному положенні плода, тактика ведення. Тазові передлежання плода. Класифікація, діагностика. Тактика ведення вагітності та пологів при тазовому передлежанні плода. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (відпрацювання навичок зовнішнього та внутрішнього акушерського обстеження, застосування прийомів Леопольда з використанням акушерського фантома). Встановлювати діагноз клінічно вузького тазу (ознака Вастена, Цангенмейстера). Застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів за темою заняття з подальшим обговоренням). Крім того, при вивченні даної теми передбачаються рольові ігри, опанування навичок огляду, пальпації «один на одному», проведення пельвіометрії. За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 13. Кровотечі під час вагітності, в пологах та в післяпологовому періоді. Геморагічний шок. ДВЗ-синдром. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.

Пр13 "Кровотечі під час вагітності, в пологах та в післяпологовому періоді. Геморагічний шок. ДВЗ-синдром. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві." (денна)

Етіологія та клініка розвитку акушерської кровотечі під час вагітності, в пологах та післяпологовому періоді. Кровотечі у першій половині вагітності (мимовільний аборт, позаматкова вагітність, передчасне відшарування та передлежання плаценти). Передлежання та передчасне відшарування нормально розташованої плаценти: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, особливості перебігу, ведення вагітності та пологів. Матка Кювелера. Розрив матки: етіологія, клініка, діагностика, особливості ведення вагітності і пологів. Маткова кровотеча в пологах, послідовому і ранньому післяпологовому періоді. Методи зупинки кровотечі. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві. Геморагічний шок. ДВЗ-синдром. Тромбоемболія легеневої артерії. Емболія навколоплідними водами. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (використання акушерського фантома), застосування віртуальної симуляції з подальшим обговоренням. За відсутності карантинних обмежень робота у відповідних відділеннях клінічного закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Освоїти практичні навички оцінки об'єму крововтрати, огляду пологових шляхів, ручну та інструментальну ревізію порожнини матки, ручне відділення та видалення посліду, бімануальну компресію матки, компресію черевного відділу аорти).

Тема 14. Вагітність і пологи при екстрагенітальних захворюваннях. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ.

Пр14 "Вагітність і пологи при екстрагенітальних захворюваннях. Перинатальні інфекції. Профілактика вертикальної трансмісії ВІЛ." (денна)

Вагітність і пологи при захворюваннях серцево-судинної системи (вадах серця, гіпертонічній хворобі, артеріальній гіпотензії, хворобах кровотворних органів, хворобах органів сечовидільної системи; печінки та жовчного міхура; органів дихання; органів травної системи; ендокринної системи; нервової системи; органів зору; гострих та хронічних інфекційних хворобах, туберкульозу, при гінекологічних захворюваннях. Особливості перебігу та тактика ведення при гострій хірургічній патології. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з алгоритмами ведення вагітних з екстрагенітальною патологією) з подальшим обговоренням. За відсутності карантинних обмежень робота біля ліжка хворого у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 15. Оперативні втручання в акушерстві.

Пр15 "Оперативні втручання в акушерстві." (денна)

Загальні поняття про оперативні втручання в акушерстві. Акушерські щипці, вакуум-екстракція плода, кесарів розтин: показання. Оперативні втручання в послідовому та післяпологовому періоді. Показання до надпихової ампутації, екстирпації матки, перев'язки внутрішніх здухвинних артерій. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (відпрацювання навиків малих акушерських операцій на фантомі: операції для підготовки пологових шляхів (перинео- та епізіотомія, амніотомія); акушерські щипці, вакуум-екстракція плода, ручне відокремлення плаценти, виділення посліду: техніка проведення; ручне та інструментальне обстеження матки після пологів). За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом): робота в акушерському відділенні, акушерській операційній. Визначення абсолютних та відносних показань до кесарського розтину. Освоєння методів передопераційної підготовки та післяопераційного ведення хворих. Вивчення техніки кесарського розтину у нижньому сегменті матки, техніки накладання акушерських щипців та вакуум-ексTRACTОРА з використанням віртуальної симуляції (перегляд відеофільмів з подальшим обговоренням).

Тема 16. Плацентарна дисфункція, затримка розвитку плода, дистрес плода. Імунологічна несумісність крові матері та плода. Аномалії плідного яйця.

Пр16 "Плацентарна дисфункція, затримка розвитку плода. Дистрес плода під час вагітності та пологів. Імунологічна несумісність крові матері та плода. Аномалії плідного яйця." (денна)

Плацентарна дисфункція, затримка розвитку плода: фактори ризику, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності, профілактика. Дистрес плода під час вагітності та пологів: фактори ризику, класифікація, діагностика, тактика ведення, профілактика. Методи діагностики стану плода: неінвазивні - УЗД, КТГ, біофізичний профіль плода, доплерометрія, МРТ; інвазивні - амніоцентез, кордоцентез, біопсія хоріону. Ізоантигенна несумісність крові матері та плода (резус-конфлікт, несумісність за системою АВО, ізолейкоцитарна та ін.). Гемолітична хвороба плода та новонародженого. Показання до дострокового розродження при резус-конфлікті. Аномалії позазародкових елементів плідного яйця/плаценти, плідних оболонок і пупкового канатика. Багатоводдя і маловоддя: причини, діагностика тактика ведення вагітності, наслідки для плода і новонародженого. Спадкові та вроджені захворювання плода. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, симуляційному центрі (опанування практичних навичок на акушерському фантомі). Робота із застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методами діагностики стану плода) з подальшим обговоренням. За умови відсутності карантинних обмежень робота у профільних відділеннях лікувального закладу з медичним обладнанням: фетальний кардіомонітор, апарат ультразвукової діагностики та ін. (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

Тема 17. Виконання практичних навичок і маніпуляцій

Пр17 "Виконання практичних навичок і маніпуляцій" (денна)

Виконання практичних навичок і маніпуляцій

Тема 18. Підсумкове заняття: диф. залік.

Пр18 "Підсумкове заняття: диф. залік." (денна)

Диф. залік буде включати: відповіді на теоретичні питання, питання до комп'ютерного тестового контролю, вирішення клінічних кейсів, надання невідкладної допомоги.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН2	Навчання на основі досліджень (RBL)
МН3	Кейс-орієнтоване навчання
МН4	Практикоорієнтоване навчання
МН5	Електронне навчання
МН6	Самостійне навчання

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (CBL, TBL, RBL), які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчої і наукової діяльності та спрямовані на підготовку практикоорієнтованих спеціалістів.

Набуття студентами soft skills здійснюється протягом усього періоду вивчення дисципліни. Здатність до аналітичного та критичного мислення, роботі в команді, наполегливість формується під час командно-, практико- та кейс-орієнтованого навчання, знання та розуміння предметної області здобувається протягом лекцій, самонавчання. Електронне навчання стимулює здатність до використання інформаційних технологій. Навчання на основі досліджень спонукає до розвитку визначеності та наполегливості щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Аналіз та обговорення кейсів (навчальних/практичних/науково-дослідних)
НД2	Електронне навчання у системах (перелік конкретизується викладачем, наприклад, Google Classroom, Zoom та у форматі Youtube-каналу)
НД3	Виконання ситуативних вправ
НД4	Оцінка та інтерпретація даних дослідження
НД5	Практична робота з пацієнтом у профільних відділеннях лікарні
НД6	Індивідуальний дослідницький проєкт (студентська наукова робота, стаття, тези тощо)
НД7	Підготовка до практичних занять
НД8	Виконання групового практичного завдання
НД9	Оцінка та інтерпретація даних дослідження
НД10	Відпрацювання практичних навичок в симуляційному центрі

НД11	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
------	--

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)	Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності за рахунок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Корегування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання
МФО2 Підсумкове тестування	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання по завершенню дисципліни.	На передостанньому занятті з дисципліни.	Максимальна кількість балів за тестування - 10 балів за умови отримання 100% правильних відповідей. Мінімальний бал успішного складання тестів - 6 балів (60% правильних відповідей)
МФО3 Консультування викладача під час підготування індивідуального дослідницького проєкту (виступ на конференції, конкурсі наукових робіт)	Важливим фактором формування професійних якостей майбутніх спеціалістів є науково-дослідна робота студентів. Залучення останніх до дослідницької діяльності сприяє формуванню їхнього наукового світогляду, працелюбства, працездатності, ініціативності тощо	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Усні коментарі викладача. Студенту надаються додаткові заохочувальні бали (від 5 до 10), залежно від виду дослідницького проєкту

<p>МФО4 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань</p>	<p>У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативністю сформованості необхідних практичних умінь і навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Консультування студентів в роботі з і стандартизованим пацієнтом, пряме та непряме спостереження за роботою здобувачів "біля ліжка" хворого із подальшим визначенням рівня практичної підготовки</p>
<p>МФО5 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами</p>	<p>Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначати оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів</p>
<p>МФО6 Розв'язування клінічних кейсів</p>	<p>Кейс-метод дозволяє розкрити та сформулювати необхідні для подальшої трудової діяльності якості та здібності студентів-медиків, формує клінічне мислення, аналітичні здібності, самостійність у прийнятті рішення, комунікативність, навички роботи з достатньо великим об'ємом інформації.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Оцінка здібності студента до клінічного мислення, обґрунтування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці</p>
<p>МФО7 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів</p>	<p>Метод ефективною перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із кожної теми навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити засвоєння навчального матеріалу із кожної тематики.</p>	<p>Протягом всього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>студент має надати 60% правильних відповідей, що є допуском до практичної частини заняття</p>

<p>МФО8 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів</p>	<p>Оцінка набутих теоретичних знань із тематики дисципліни. Проводиться на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи згідно тематичного плану</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Зворотний зв'язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінку рівня набутих теоретичних знань</p>
<p>МФО9 Завдання оцінювання рівня теоретичної підготовки</p>	<p>Оцінка набутих теоретичних знань із тематики дисципліни. Проводиться на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи згідно тематичного плану</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Зворотний зв'язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінку рівня набутих теоретичних знань</p>
<p>МФО10 Перевірка виконання практичних навичок</p>	<p>Відпрацювання практичних навичок на різноманітних манекенах і симуляторах.</p>	<p>Протягом усього періоду навчання. На останньому занятті студент має успішно виконати практичні навички</p>	<p>Успішне виконання практичних навичок з дисципліни є допуском до складання іспиту. Максимальна кількість балів - 20, мінімальна -12</p>
<p>МФО11 Дискусії у фокус-групах</p>	<p>Метод дозволяє залучити всіх учасників до процесу обговорення та обґрунтування власної думки шляхом багатосторонньої комунікації, розвинути вміння вести професійну дискусію, виховати повагу до колег та здатність до генерації альтернативних ідей і пропозицій.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Оцінка здатності студента до роботи в команді, вміння обґрунтовувати свої рішення, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці</p>

МФО12 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із кожної теми навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити засвоєння навчального матеріалу із кожної тематики.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	студент має надати 60% правильних відповідей, що є допуском до практичної частини заняття
--	--	---	---

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Підсумковий контроль: диф. залік	Складання практично-орієнтованого диф.заліка. До складання диф.заліка допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни, склали практичні навички та підсумкове комп'ютерне тестування.	Відповідно до розкладу	Здобувач може отримати 80 балів за диф.залік. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент - 30 балів
МСО2 Оцінювання письмових робіт, опитування, розв'язування клінічного кейсу	Включає в себе усне опитування, інтерпретацію лабораторних та інструментальних методів обстеження, об'єктивне структуроване клінічне обстеження пацієнта, вирішення клінічних індивідуальних та групових кейсів, поточне тестування. Студенти, які залучені до дослідницької діяльності, мають можливість презентувати результати власних досліджень на конференціях, конкурсах студентських наукових робіт тощо (заохочувальна діяльність, додаткові бали)	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті результат виконання впливає на комплексну оцінку за практичне заняття
МСО3 Підсумкове тестування	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання протягом циклу та визначити рівень знань по завершенню дисципліни.	Підсумкове комп'ютерне тестування по завершенню курсу (10 балів)	Є допуском до складання диф.заліка

МСО4 Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	Включає в себе усне опитування, інтерпретацію лабораторних та інструментальних методів обстеження, об'єктивне структуроване клінічне обстеження пацієнта, вирішення клінічних індивідуальних та групових кейсів, поточне тестування. Студенти, які залучені до дослідницької діяльності, мають можливість презентувати результати власних досліджень на конференціях, конкурсах студентських наукових робіт тощо (заохочувальна діяльність, додаткові бали).	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття
МСО5 Оцінювання виконання практичних навичок та маніпуляцій	Комплексне відпрацювання практичної складової програм навчальних дисциплін у безпечному для здобувачів освіти симуляційному середовищі. Надає можливість опанувати навички з різноманітних невідкладних станів.	На останньому занятті з дисципліну студент має успішно скласти перелік практичних навичок	Є обов'язковим для допуску до іспиту. Максимальна кількість балів 80, мінімальна 48

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
12 семестр	200 балів		
МСО1. Підсумковий контроль: диф. залік	80		
відповідь на питання надання невідкладної допомоги	20	12	Ні
відповідь на питання практичної підготовки	15	9	Ні
відповідь на теоретичні питання (3x15)	45	9	Ні
МСО2. Оцінювання письмових робіт, опитування, розв'язування клінічного кейсу	10		
	10	6	Ні
МСО3. Підсумкове тестування	10		
	10	6	Ні
МСО4. Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	20		
	20	12	Ні
МСО5. Оцінювання виконання практичних навичок та маніпуляцій	80		

		80	48	Ні
--	--	----	----	----

При засвоєнні матеріалів модулю студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального року обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 80. Кількість балів студента вираховується за формулою помножити на середнє арифметичне та поділити на 5. За діагностичне тестування студент отримує максимум 10 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен отримати студент - 6 балів. Обов'язковою умовою допуску до іспиту є успішне виконання переліку практичних навичок на останньому занятті з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент - 20 балів, мінімальна - 12 балів. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента - 120. Студент допускається до іспиту за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів: 48 балів під час практичних занять, 6 бали за історію хвороби, 6 балів за тестування та 12 балів за виконання практичних навичок і маніпуляцій. Практико-орієнтований Іспит проводиться відповідно до розкладу в період сесії. Екзаменаційні білети містять 3 теоретичні запитання з різноманітної тематики та охоплюють усі розділи навчальної дисципліни (15 балів кожний), 1 практичне завдання (15 балів) та питання надання невідкладної допомоги (20 балів). Іспит зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального дослідницького проекту (захист студентської наукової роботи 10 балів, виступ на конференції, стендова доповідь на конференції, тези доповідей - 5 балів). Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів. Передбачена можливість перезарахування балів, отриманих за системою неформальної освіти відповідно до Положення.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди, архів рентгенограм, кардіотокограм, комп'ютерних томограм, результатів лабораторних методів обстеження
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі
ЗН4	Симуляційний центр (акушерський фантом, фантом новонародженої дитини для первинної реанімації з комплектом обладнання)
ЗН5	КНП СОР "Обласний клінічний перинатальний центр", КНП "Клінічний пологовий будинок Пресвятої Діви Марії", Медичний центр "МедСоюз", КНП ЦМКЛ
ЗН6	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, ноутбуки)
ЗН7	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)

ЗН8	Медичне обладнання (фетальний кардіомонітор, апарат УЗД, цифровий мамограф, ларингоскоп, пінлон, ростомір, ваги, сантиметрова стрічка, тазомір, тонометр, акушерський стетоскоп, кольпоскоп, тренажер для введення ВМС, набір для гінекологічного обстеження, цервікальні щіточки, предметні скельця, гістероскоп, лапароскопічна стійка)
-----	--

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Гінекологія. 2-е видання : керівництво для лікарів. Ліхачов В.К.В-во : Нова книга, 2021; 688 с.
2	Акушерство. Том 1. Базовий курс. Ліхачев В.К.В-цтво : Нова книга. 2021.392 с.
3	Клінічне акушерство та гінекологія: 4-е видання / Браян А. Магован, Філіп Оуен, Ендрю Томсон. Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2021. 464 с.
4	Williams Obstetrics, 25th Edition, Study Guide 25th Edition by Shivani Patel, Scott Roberts, Vanessa Rogers, Ashley Zink, Elaine Duryea, Jamie Morgan. USA. Mc. Graw Hill Education. 2021. 1340 p
5	William Gynecology, Fourth Edition by Barbara L. Hoffman, John O.Schorge, Lisa M. Halvorson, Cherine A. Hamid, Marlen M. Corton, Joseph I. Schaffer. Mc Graw-Hill Education. New York. 2020. 1253 p.
Допоміжна література	
1	Еталони практичних навичок з акушерства та гінекології . Навчальний посібник Вдовиченко Ю.П., Шкіряк-Нижник З.А., Жилка Н.Я., Марченко А.М., Романенко Т.А., Синчук Л.М, Непочатова-Курашкевич Е.І., Сіліна Н.К. К: - 2014. – 56 с.
2	Te Linde's Operative Gynecology. Twelfth edition. Victoria L. Handa, Linda Van Li. Hardcover edition. New York. 2019. 339 p
3	Прогнозування, лікування і профілактика акушерської та перинатальної патології в жінок із багатоплідною вагітністю : монографія. І.М. Нікітіна, В.І. Бойко, А.В. Бойчук, А.М. Лобода ; за заг. ред. І.М. Нікітіної. Суми : СумДУ. 2021. 317 с.
4	Gabbe's Obstetrics Study Guide: A Companion to the 8th Guide: A Companion to the 8th Edition Vanita D. Jain, Audrey A. Merriam, Eva K. Pressman, Rini Banerjee Ratan, Alyssa Stephenson-Famy, Thaddeus P. Waters. Copyrighted by Elsevier. 2021. 1346 p.
5	Нікітіна І. М. Багатоплідна вагітність : навчальний посібник. Нікітіна І. М., Кузьоменська М. Л. Суми : Університетська книга, 2014. 55 с.
6	Бойко В. І. Антенатальний догляд при багатоплідній вагітності : навчальний посібник. Бойко В. І., Нікітіна І. М., Калашник Н. В. Суми : Сумський державний університет, 2016. 105 с.
7	Затримка розвитку плода : навчальний посібник / В.І. Бойко, І.М. Нікітіна. - Суми : Сумський державний університет, 2015. - 80 с.

8	Акушерство та гінекологія : у 4-х т.: національний підручник / ред. В. М. Запорожан . - Київ : ВСВ Медицина, 2013 - 2014. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 4 : Оперативна гінекологія / В. М. Запорожан [та ін.]. - 2014. - 695 с.
9	Акушерство та гінекологія : у 4-х т. : національний підручник / В. М. Запорожан [та ін.] ; ред. В. М. Запорожан . - Київ : ВСВ Медицина. Т. 3. : Неоперативна гінекологія. - 2014. - 927 с. : кольр. іл. - Бібліогр.: с. 906-927.
10	Н. Лигирда. Практична кольпоскопія. 2-е видання, доповнене. -К.: ТОВ "Поліграф плюс". 2020. 280 с.